

Årsrapport 2024

Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl overleverer den nye Svalbardmeldingen til sysselmester Lars Fause i Longyearbyen 31. mai 2024. Foto: Eva Therese Jenssen/Syssemesteren.

Innhold

1. Leders beretning	3
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
2.1 Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer	6
2.1.1 Hovedmålene i norsk svalbardpolitikk	6
2.1.2 Overordnede mål og styringsparametere og oppgaver for Sysselmesteren 2024	6
2.2 Om organisasjonen	7
2.2.1 Virksomhetens ledelse	7
2.2.2 Organisasjonskart	7
2.2.3 Helse, miljø og sikkerhet	7
2.2.4 Likestilling og mangfold	8
2.2.5 Utvalgte hovedtall	8
3. Årets aktiviteter og resultater	8
3.1 Helhetlig vurdering av resultater og måloppnåelse i 2024	8
3.2 Oppdrag i tildelingsbrevet	9
3.2.1 Virksomhetsmål 1: Trygghet på og rundt Svalbard	9
3.2.2 Virksomhetsmål 2: Opprettholde Longyearbyen som norsk familiesamfunn	12
3.2.3 Virksomhetsmål 3: Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes	12
3.2.4 Virksomhetsmål 4: Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet	14
3.2.5 Virksomhetsmål 5: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning	17
3.2.6 Virksomhetsmål 6: Effektiv og rettssikker forvaltning	17
3.2.7 Virksomhetsmål 7: Velfungerende politi og påtalemyndighet	20
3.2.8 Virksomhetsmål 8: God beredskap	23
3.2.9 Fellesføringer	24
3.3 Svalbard miljøvernfond	25
4. Styring og kontroll hos Sysselmesteren	25
4.1 Vurdering av utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsoppdraget	25
4.2 Særskilte rapporteringskrav knyttet til internkontroll	25
4.3 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet	25
5. Vurdering av framtidsutsikter	25
6. Årsregnskap 2024	26
6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet 2024	27
6.2 Prinsippnote årsregnskapet	28

1. Leders beretning

Aktiviteten på Svalbard var på tilnærmet samme nivå som året før. I september 2024 var det registrert 2.945 bosatte på hele øygruppen, hvilket er en viss nedgang siden 2023 (3.094 bosatte). Denne reduksjonen skyldes i det alt vesentlige en reduksjon i antall bosatte i Barentsburg, hvor bosettingen er redusert fra 488 til 340 i løpet av ett år. Turistaktiviteten på sjø var samlet sett lavere enn foregående år. AECO registrerte 38.000 besøkende cruiseskip-passasjerer til Longyearbyen i løpet av året (47.000 i 2023) og 29.000 besøkende ekspedisjonskruiseskip-passasjerer (27.000 i 2023). På land var aktiviteten imidlertid økende. Visit Svalbard registrert 167.000 gjestedøgn i løpet av året sammenholdt med 139.000 gjestedøgn i 2023.

Foto: Ragnhild Utne.

2024 forløp uten større ulykker eller større hendelser av betydning for liv, helse og naturmiljø. Samtidig gjennomførte Sysselmesteren flere vellykkede redningsoperasjoner i situasjoner som lett kunne fått alvorlige og tragiske utfall.

Arbeidet med ivaretagelse av samfunnssikkerhet og beredskap var høyt prioritert og godt ivaretatt. Svalbard-ROS for 2022-2026, som omhandler naturfarer, atomhendelser, akutt forurensning og cyberangrep ble oppdatert, ble supplert med et kapittel som omhandler brann. Gradert Svalbard-ROS, som omhandler forsyningssikkerhet og beredskap ble på samme vis oppdatert. Parallelt med disse oppgavene videreutviklet Sysselmesteren planverk, både for det som hører under samfunnssikkerhet og beredskap og politiets ansvarsområder.

Dialogen med samfunnene ble holdt på samme nivå som tidligere år, herunder med Longyearbyen lokalstyre (LL), Kings Bay i Ny-Ålesund og Trust Arktikugol i Barentsburg. Som tidligere var målsetningen å holde seg godt orientert om samfunnsutvikling, i tillegg til å gi tilbake råd og veiledning av ulik art.

Målsetningen om effektiv og rettssikker forvaltning ble godt ivaretatt. Antall nye registrerte saker var noe lavere enn året før, 3019 mot 3085 saker, dog slik at den samlede saksmengden fremdeles oppleves som stor. Restansesituasjonen var ved årets slutt noe høyere enn forventet og ønskelig, dog slik at denne er under god kontroll.

Tilsyns- og kontrollaktiviteten ble videreført. I dette arbeidet inngikk både tilrettelegging for andre statlige tilsyn og Sysselmesterens egne tilsyns- og kontrollaktivitet.

Straffesaksbehandlingen ble ivaretatt på samme vis som året før. Antall registrerte anmeldelser lå på om lag samme nivå som i 2023. Sakene ble deretter undergitt effektiv og korrekt straffesaksbehandling og påtalehåndtering. Oppklaringsandelen var høy, saksbehandlingstiden kort og restansene små. Som følge av Sysselmesterens kontrollinnsats, ble det opprettet 38 straffesaker for overtredelse av miljøvernlovgivningen.

Oppdraget med personkontroll av reisende til og fra Svalbard (luft og sjø) ble tilfredsstillende ivaretatt. Regelverksutvikling og implementering av velfungerende nasjonale (tekniske-) løsninger går imidlertid tregere enn ønsket. Mye av dette løses midlertidig gjennom ulike praktiske tilnærminger, men det er fremdeles viktige oppfølgingspunkter som kan effektiviseres og kvalitetsmessig forbedres. Samhandlingen med Tolletaten er fortsatt utviklende og god.

CHC, med sine to flerbruks- og redningshelikopter, leverte også dette året meget gode tjenester til Sysselmesteren. I løpet av året fløy de til sammen 750 timer, hvilket fordelte seg på trening, SAR-, politi- og

andre oppdrag. Antall flytimer er fremdeles en del lavere enn det som følger av kontrakten. Samhandlingen med Sysselmesterens egne ansatte og Polarsyssel var meget god.

Også Polarsyssel fortsatte å levere meget gode tjenester innen Sysselmesterens transport- og beredskapsoppdrag. Fartøyet gjennomførte 155 seilingsdøgn til tokt, treninger og øvelser. Samhandlingen mellom fartøyet, Sysselmesterens egne ansatte og de to NAWSAR-helikopter var meget godt. I september gjennomførte Polarsyssel 10 års-klassing, og fikk nytt helikopterdekk og større og forsterket kran. Fartøyet fremstår nå som ytterligere skreddersydd for ivaretagelse av Sysselmesterens oppdrag.

Samvirket med redningstjenesten har vært ivaretatt på tilfredsstillende vis. I tillegg til periodiske møter og samlinger med lokale aktører, har også samhandlingen med HRS og Kystvakten blitt ivaretatt på en god måte. Både egne og lokale aktører, samt redningsledelsen, har gjennomført øvelser gjennom året og etter oppsatt program. HRS gjennomførte tilsyn av Sysselmesteren, hvilket gav viktige læringspunkter.

Evnen til samordning i samfunnssikkerhetsarbeidet i regi av Svalbard beredskapsråd ble særskilt testet i 2024. Utfordringene med energiforsyningen til Longyearbyen krevde utstrakt samordning og koordinering, hvor både lokale og nasjonale aktører var involvert. I korte trekk falt dette heldig ut, herunder takket være at relevante ressurser (Forsvarets transportressurser og reservekraftverk) raskt ble identifisert, stilt til disposisjon og deretter fraktet til Longyearbyen med fly. Situasjonen ble slik stabilisert, med den konsekvens at lokale aktører fikk tid og ro til å stabilisere og deretter normalisere energiforsyningen.

Samhandlingen med andre offentlige aktører, slik som Kystverket, Sjøfartsdirektoratet og Kystvakten m.fl. er godt ivaretatt gjennom året. Det er ingen tvil om at disse etatene, ved sine ressurser, oppgaver og kontrollhemler, gir meget viktige bidrag til å forebygge ulykker, hendelser samt forebygging mot overtredelser av lover og regler.

Sysselmesteren har også i 2024 jobbet systematisk og målrettet for å beskytte og ivareta Svalbards villmarksområder, dyreliv og kulturminner. Sysselmesteren har som nevnt, gjennomført et relativt stort antall tilsyn og kontroller i felt.

Aktivitet og terrenginngrep foregår i det alt vesentlige innen planområdene; i Longyearbyen, Ny-Ålesund, Barentsburg og Pyramiden. Sysselmesteren har hatt tett oppfølging av de planansvarlige, alt med sikte på at ethvert tiltak skal skje innen rammene av svalbardmiljøvernloven.

Sysselmesteren har fulgt opp målsetningen om å redusere den samlede belastningen på økosystemer, natur- og kulturmiljøverdier. Lokalt ble fastsatte ferdselsrestriksjoner på sjøis videreført. Det samme ble effektiv og korrekt håndtering av et relativt høyt antall meldinger og søknader, om ferdsel og mindre inngripende aktiviteter, både innenfor og utenfor verneområdene. I dette arbeidet er det samtidig innhentet verdifull informasjon og kunnskap om ulike aktiviteter i felt, alt fra turisme, forskning og individuell turisme til jakt, fangst og fiske.

De lokale kildene til forurensning er som tidligere i hovedsak knyttet til bosetningene med både aktive kilder og gamle kilder knyttet til tidligere virksomhet. Arbeidet med systematisk tilsynsvirksomhet ble videreført. Det bar blitt gitt råd og – såfremt nødvendig – pålegg. Oppgavene rundt den planlagte avslutningen av kulldriften i Gruve 7, med påfølgende opprydding, er godt ivaretatt og følger oppsatt plan.

Arbeidet med forenklet revisjon av kulturminneplanen er videreført i 2024. Dette arbeidet må sluttføres i løpet av 2025.

Sysselmesteren har hatt fokus på videreutvikling av egen organisasjon. Arbeidene med internkontroll, materiellkontroll, IKT-sikkerhet og forsvarlig behandling av persondata/GDPR har hatt god framdrift. I løpet av året ble det også, i regi av Statsbygg, gjennomført en mulighetsstudie av Sysselmesterens administrasjonsbygg. Dette med sikte på å fremme et forslag om ombygging/re-organisering og fornyelse av egne kontorlokaler.

Arbeidet tar hensyn til den statlige normen for arbeidsplasskonsepter og sikkerhetsmessige behov. Sysselmesteren har i løpet av året avviklet den såkalte «alkohol-kort-ordningen», hvilket allerede på kort sikt vil gi viktige effektiviseringsgevinster.

I 2024 disponerte Sysselmesteren et budsjett på til sammen kr. 367.093.000, fordelt på drift, transporttjeneste og kulturminnevern. På grunnlag av årsregnskapet bes det om at mindreutgiftene/merinntektene overføres til de ulike regskapskapitlene for inneværende år.

Kort oppsummert har 2024 vært nok et hektisk, men samtidig spennende, innholdsrikt og utviklende år for Sysselmesteren på Svalbard.

Longyearbyen, 3. mars 2025

Lars Fause
sysselmester

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Årsrapporten er utarbeidet på bakgrunn av tildelingsbrev for 2024 og Hovedinstruks til Sysselmesteren på Svalbard¹, og følger DFØ sin veileder for årsrapportering.

2.1 Samfunnsoppdrag og hovedprioriteringer

Syssemesteren er regjeringens øverste representant på Svalbard og har funksjon som Statsforvalter og Politimester. Sysselmesteren er også Notarius Publicus. Dette følger av Svalbardloven. Sysselmesteren er administrativt underlagt Justis- og beredskapsdepartementet (JD). I saker der Sysselmesteren utøver myndighet etter delegasjon fra andre departementer, er Sysselmesteren likevel underlagt vedkommende departement på disse fagområdene.

Syssemesteren har følgende kjerneoppgaver:

- Politi- og påtalemyndighet
- Redning og beredskap
- Miljøvern
- Tilsyn
- Administrative/publikumsrettede forvaltningsoppgaver
- Premissleverandør for sentrale myndigheter i utvikling av svalbardpolitikken

2.1.1 Hovedmålene i norsk svalbardpolitikk

Regjeringens hovedmål i norsk svalbardpolitikk er:

- En konsekvent og fast håndhevelse av norsk suverenitet over øygruppen
- En korrekt overholdelse av Svalbardtraktaten og kontroll med at traktaten blir etterlevd
- Bevaring av ro og stabilitet i området
- Bevaring av områdets særegne villmarksnatur
- Opprettholdelse av norske samfunn på øygruppen

2.1.2 Overordnede mål og styringsparametere og oppgaver for Sysselmesteren 2024

Hovedmålene i svalbardpolitikken ligger i Svalbardmeldingen; Meld. St. 26 (2023-2024) Svalbard.

Hovedprioriteringene har, som tidligere år, vært oppfølging av disse samt oppfølging av mål og styringsparametere gitt i tildelingsbrevet fra JD.

Syssemesteren skal bidra til å nå de overordnede målene for justis- og beredskapssektoren. Sysselmesteren skal særlig bidra til å nå følgende overordnede mål:

- Godt forvaltede polarområder

Syssemesteren har også oppgaver knyttet til følgende mål:

- Trygghet i samfunnet
- Lav kriminalitet
- Rettssikkerhet

Klima- og miljødepartementet (KLD) har følgende nasjonale mål tilknyttet polarområdene:

- Omfanget av villmarksprega område på Svalbard skal opprettholdes.
- Naturmangfoldet skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.
- De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom en forutsigbar og langsiktig forvaltning.
- Negativ menneskelig påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres.

I tillegg til tildelingsbrevet har Sysselmesteren mottatt 4 supplerende tildelingsbrev fra JD med ulike oppdrag i løpet av 2024.

¹ Det er her tatt utgangspunkt i hovedinstruksen med virkning fra 9. mai 2023. Ny hovedinstruks ble fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet med virkning fra 19. desember 2024.

2.2 Om organisasjonen

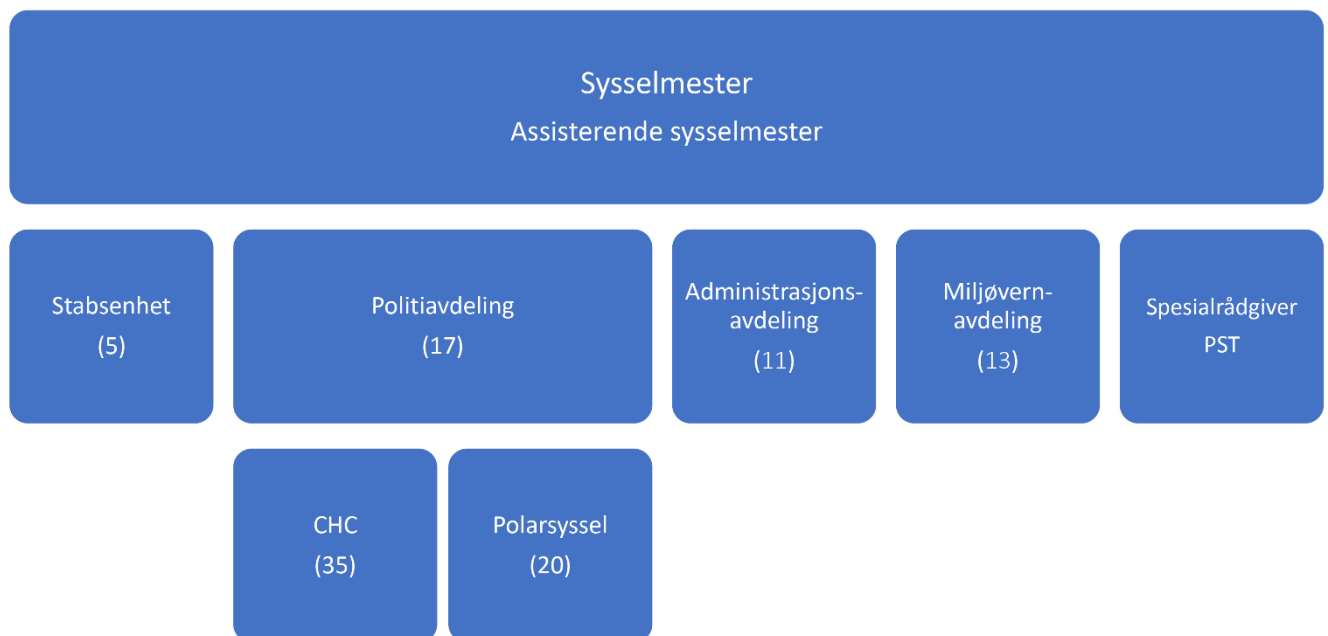
Sysselmesteren er organisert i tre avdelinger og en stabsenhet som vist nedenfor. Sysselmesteren på Svalbard er lokalisert i Longyearbyen, og leier lokaler av Statsbygg.

2.2.1 Virksomhetens ledelse

I 2024 har ledelsen bestått av:

- Sysselmester Lars Fause
- Assisterende sysselmester Katharina Rise
- Sysselmesteroverbetjent Stein Olav Bredli
- Miljøvernssjef Bente Rønning til og med 10.04.2024, Linda Karlstad fra 11.04.2024
- Administrasjonssjef Bjørg Helene Holen

2.2.2 Organisasjonskart

Sysselmesteren hadde ved utgangen av året 49 åremålsansatte og 4 midlertidig ansatte. Gjennom året har vi hatt 2 hospitanter samt 13 midlertidige ansatte. De midlertidige ansatte var knyttet til ulike kort- og langtidsengasjementer, som for eksempel sommervikarer i de ulike avdelingene, grensekontroll og feltinspektører. Det ligger i åremålets- og Svalbardsamfunnets natur at ansatte kommer og går. Pr. 31. desember 2024 var gjennomsnittlig ansettelsestid 2 år og 2 måneder, hvilket er en forbedring sammenholdt med 2023 (1 år og 8 måneder).

2.2.3 Helse, miljø og sikkerhet

Sykefraværet var 3,77 % i 2024. Dette er noe høyere enn det man historisk har hatt hos Sysselmesteren og skyldes langvarige fravær hos enkeltansatte med kjent årsak. Det er ikke meldt om noe arbeidsrelatert fravær.

Sysselmesteren har videreført sitt samarbeid med HEMIS som leverandør av bedriftshelsetjenester i 2024. Det er gjennomført målrettede helseundersøkelser, det er satt i gang arbeid med å utarbeide stoffkartotek samt at det er gjennomført en medarbeiderundersøkelse med fokus på psykososialt arbeidsmiljø. Bedriftshelsetjenesten deltar på alle AMU møter og de tilbyr også 40-timers kurset for nye ledere og andre hvor dette er lovpålagt.

Sysselmesteren har siden 2022 hatt HMS- og HR-håndbok levert av Simployer. Her er det også en avviksmodul som nå brukes aktivt. Det er særlig mye avvik knyttet til administrasjonsbygget. De månedlige driftsmøtene med Statsbygg som byggeier om løpende HMS utfordringer knyttet til bygget er videreført. Alle ansatte har tilbud om fri til trening én time pr. uke i arbeidstiden. Det er gjennomført intern sikkerhetsopplæring for nyansatte i samsvar med interne instruksjer.

2.2.4 Likestilling og mangfold

Det var 24 kvinner og 25 menn med en alderssammensetning fra 27-64 år ansatt hos Sysselmesteren i 2024. Kvinneandelen i ledergruppen var 60 %.

2.2.5 Utvalgte hovedtall

Volumtall fra virksomheten	2022	2023	2024
Offisielle besøk og orienteringer	38	76	85
Utstedte alkoholkort	3419	3152	2637
Loggførte politioppdrag	881	997	1046
Straffesaker	176	226	229
Redningsoppdrag	70	86	62
Saksomfang/nye saker	4916	3085	3019
Våpensøknader erverv/ låneløyver	1903	1674	1526
Oppbevaringskontroller våpen	-	91	19
Tilbakekall av våpenløyve	-	12	4
Utstedte visum, opphold og statsborgersaker	365	358	379
Utstedte pass	335	299	235
Utstedte ID-kort	236	191	121

Nøkkeltall (hele tusen kr)	2022	2023	2024
Samlet budsjett-tildeling iht. tildelingsbrev	333 695	350 829	367 093
Forbruk iht. regnskap:			
Drift	85 674	91 516	94 239
Transporttjeneste (helikopter og båt)	233 576	236 392	270 344
Kulturminnetiltak	2 310	2 191	2 510
Årsverk åremålsstillinger	49	49	49

3. Årets aktiviteter og resultater

3.1 Helhetlig vurdering av resultater og måloppnåelse i 2024

Syssemesteren på Svalbard har også i 2024 hatt et høyt aktivitetsnivå og har gjennomgående oppnådd gode resultater.

Syssemesteren har jobbet målrettet for å sikre at vi innenfor ressursrammen tilpasser og bruker tilgjengelige virkemidler på en mest mulig hensiktsmessig måte for å nå overordnede målsetninger. Det er en kontinuerlig prosess å sikre at våre aktiviteter, prioriteringer og virkemidler er relevante og treffsikre. Vi har i løpet av året rapportert om tilfredsstillende utvikling opp mot måloppnåelsen, noe som også er vurderingen ved årets slutt.

Regjeringen la 31. mai 2024 frem Svalbardmeldingen for Stortinget. I november 2024 kom regjeringen med forslag om ny lov om besøksbidrag, herunder besøksbidrag for Longyearbyen. I den forbindelse fikk Syssemesteren et nytt oppdrag med frist 10. februar 2025 om å bistå i utarbeidelsen av forslag til forskrift om besøksbidrag i Longyearbyen. Ellers innebærer mange av tiltakene i Svalbardmeldingen involvering fra Syssemesteren både på kort og lang sikt.

Fortsatt er det slik at Svalbard er en øygruppe med relativt lite kriminalitet og dermed et trygt sted å være. Syssemesteren har lav saksbehandlingstid sammenholdt med landsgjennomsnittet i strafferettspleien. Syssemesteren har høy oppklaringsprosent i straffesaksbehandlingen, og har også i 2024 prioritert raske reaksjoner. Dette har både en individualpreventiv og en allmennpreventiv virkning.

Det er en økning i antall alvorlige, uønskede hendelser på Svalbard særlig knyttet til tre hovedområder:

forsyningssikkerhet og –beredskap; uønskede hendelser til sjøs; natur-farer og klimaendringer. Det jobbes systematisk med å redusere sannsynligheten for at uønskede hendelser skal inntreffe, og for å redusere konsekvensene om en hendelse skulle inntreffe. Godt samarbeid og samvirke med lokale og nasjonale beredskapsaktører er av stor betydning i dette arbeidet.

Sysselmesteren har tett oppfølging av planansvarlige i alle planområder for å sikre at tiltak og aktivitet er i samsvar med svalbardmiljøloven, og ikke påvirker naturmangfoldet negativt. Aktivitet og inngrep foregår fortsatt primært i planområdene på Svalbard. Det er vanskeligere å sikre overholdelse når det gjelder aktivitet som ikke er søknadspliktig. Denne aktiviteten, både fra reiseliv, forskning og individuelt reisende, er betydelig.

Det er i 2024 gjort et større arbeid for å forberede at feltsikkerhetsforskriften trer i kraft. Det er vanskelig å se effekt av dette arbeidet før ikrafttredelse. Vi antar likevel at forberedelser både knyttet til informasjonsarbeid og utvikling av ordninger og verktøy vil bidra til en større grad av etterlevelse.

Som regjeringens øverste representant på Svalbard, har Sysselmesteren et ansvar for å bidra til regjeringens arbeid for sterke og trygge lokalsamfunn med gode tjenester til innbyggerne. En bevisst tilnærming i utøvelse av rolle, ansvar og myndighet bidrar til å legge grunnlaget for denne måloppnåelsen. Prinsipper om likebehandling, rettferdighet og åpenhet, sammen med Sysselmesterens vedtatte verdier respekt og tillit, støtter opp om dette.

En viktig forutsetning for å få til en god og helhetlig måloppnåelse på både kort og lang sikt, er god kunnskap om og innsikt i utviklingstrendene som påvirker Svalbard. God dialog og tett kontakt med lokalsamfunnene er viktig for å Årsverk åremålsstillinger sørge for gjensidig forståelse for hverandres utfordringer, vurderinger og rammer. Dette er igjen viktige forutsetninger for etterfølgelse og effektiv håndhevelse av lover og regler.

Sysselmesteren har gode erfaringer med å samordne sine aktiviteter med andre statlige etater så langt det er praktisk mulig, f.eks. ved gjennomføring av felles øvelser; erfaringsutveksling; koordinering og gjennomføring av statlige tilsyn eller annen kontrollvirksomhet. Ut over rapporteringen i del 3.2 trekkes det frem at det i løpet av 2024 ble gjennomført 10 dager med branntilsyn på i alt 23 særskilte brannobjekt. Tilsynene avdekket 32 avvik og 7 anmerkninger, omtrent på samme nivå som i 2023 (32 avvik og 15 anmerkninger). Avvik fra 2024 vil følges opp gjennom nye tilsyn i 2025.

Sysselmesteren har i 2024 jobbet med å forbedre internkontrollrutinene, særlig på økonomi- og materiellforvaltningsområdene. Det har vært tett kontakt med JD om internkontroll og økonomistyring i løpet av året.

Sysselmesterens økonomiske handlingsrom ble vesentlig redusert i 2024, noe som skyldes økte faste kostnader og høy aktivitet for bl.a. å sikre forsvarlig drift av virksomheten. Dette har medført behov for ytterligere prioritering av oppgaver og ressurser. Det har likevel vært helt nødvendig å gjennomføre en oppgradering av IKT-systemene, og det har vært gjennomført en mulighetsstudie for nødvendig sikkerhet og modernisering av kontorlokalene etaten disponerer.

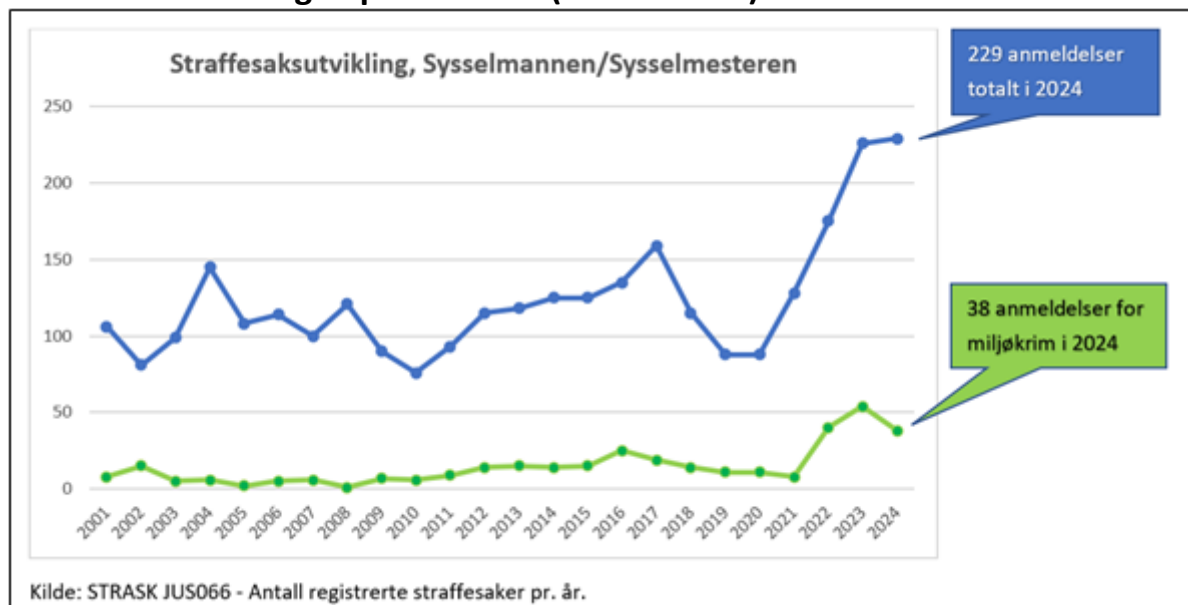
3.2 Oppdrag i tildelingsbrevet

3.2.1 Virksomhetsmål 1: Trygghet på og rundt Svalbard

Styringsparameter (SP) 1.1.: Utvikling i kriminalitet

Antallet anmeldelser økte med tre saker fra 2023 til 229 i 2024, tilsvarende en økning på 1,3 %. Særsilt kan det trekkes fram at antallet anmeldelser av seksuallovbrudd økte med 12 saker, mens antallet narkotikasaker økte med 10. Økningen i antallet seksuallovbrudd kan i all hovedsak tilskrives ett sakskompleks med én siktet og flere fornærmede. Økningen i antallet narkotikalovbrudd kan i hovedsak tilskrives økt kontrollinnsats fra Tolletaten, ved bruk av narkotikahund ved Svalbard lufthavn, eller kontroll av pakkepost til øygruppen. Antallet miljøkriminalitetssaker er redusert med 15, hvilket kommenteres nedenfor under (SP) 7.1.

Straffesaksutviklingen på Svalbard (2001 – 2024)

Når det gjelder de øvrige kategorier kriminalitet, kan kategorien «annen» trekkes frem. I hovedsak omfatter kategorien ulovlig droneflyvning mindre enn 5 km fra Svalbard lufthavn samt ulike lovbrudd knyttet til våpen. Antallet anmeldelser etter luftfartslovgivningen ble redusert med to saker sammenlignet med året før. Antall våpenovertridelser økte med fire.

For de øvrige sakskategorier foreligger kun mindre tallmessige endringer, se tabellen under.

Tall fra straffesaksregisteret, Sysselmesteren på Svalbard, 31. desember 2024

	2023	2024	Differanse	Differanse %
Økonomi	10	8	-2	-20,0 %
Vinning	30	23	-7	-23,3 %
Vold	10	8	-2	-20,0 %
Seksuallovbrudd	4	16	12	300,0 %
Narkotika	4	14	10	250,0 %
Skadeverk	9	8	-1	-11,1 %
Miljø	53	38	-15	-28,3 %
Arbeidsmiljø	-	1	1	100 %
Trafikk	21	22	1	4,8 %
Annen	74	78	4	5,4 %
Undersøkelsessaker	11	13	2	18,2 %
TOTALT	226	229	3	1,3 %

SP 1.2.: Utvikling andre alvorlige hendelser

Sysselmesteren ser en økning i antall alvorlige, uønskede hendelser på Svalbard. Hendelsene knytter seg i all hovedsak til tre hovedområder: forsyningssikkerhet og -beredskap, uønskede hendelser til sjøs og naturfarer og klimaendringer. Alvorlige hendelser gjennom 2024 beskrives her kronologisk.

Den ordinære ambulanseflyberedskapen på Svalbard falt bort i perioden 8. - 23. januar. Bortfallet ga ingen alvorlige konsekvenser for liv og helse, men det viste at beredskapen stadig er for svak. Vi har fulgt denne hendelsen spesielt og ambulanseflyberedskapen generelt opp mot fylkeslegen i Troms og Finnmark.

Søndag 4. februar oppsto det en boligbrann i Longyearbyen. Brannen ga ingen alvorlige konsekvenser for liv og

helse, men fire boenheter ble totalskadet i brannen. Totalt ble 47 boenheter evakuert. I etterkant ble hendelsen evaluert i redningsledelsen.

Parallelt var det betydelige utfordringer i energiforsyningen i Longyearbyen. For å styrke beredskapen i energiforsyningen anmodet vi om bistand fra Forsvaret via DSB til å få opp ekstra aggregater fra fastlandet. Svalbard Energi AS vurderte at Forsvarets største mobile aggregatsett var kompatibelt med energiforsyningen i Longyearbyen. Forsvaret stilte dermed aggregatsettet til rådighet for Longyearbyen og bidro med nødvendig utstyr og personell for oppkobling og opplæring. Samtidig jobbet Svalbard Energi AS med å installere to tidligere gruveaggregater fra Svea. Disse tok over etter hvert for det mobile aggregatsettet.

I mars landet C-17 Globemaster III med Forsvarets største mobile aggregatsett, som ble stilt til rådighet for å styrke beredskapen rundt energiforsyningen i Longyearbyen. Foto: Stein Olav Bredli/Syssemesteren.

Både de uønskede hendelsene i energiforsyningen og bistandsanmodningen krevde betydelig samordning og koordinering over lang tid. Like etter dette fremmet vi nok en bistandsanmodning til Forsvaret via DSB lørdag 23. mars. Denne gjaldt isbryting i Grønfjorden ved Barentsburg. Trust Arktikugol tok kontakt med oss om utfordringer med å få frem forsyninger, på grunn av uvanlig store mengder is i Grønfjorden. Det ble vurdert som uforsvarlig for både Norbjørn og Polarsyssel å ta seg inn i fjorden uten Kystvakten. KV Svalbard bisto derfor med isbryting, slik at forsyningene kunne opprettholdes.

I april ble det påvist legionella bakterier i drikkevannsforsyningen i Longyearbyen. LL satte umiddelbart inn en rekke tiltak. Tiltakene hadde god effekt og bakteriemengdene gikk etter hvert markant ned. Vi støttet Longyearbyen lokalstyre med kommunikasjons- og beredskapsfaglig kompetanse. Sykehuset tok ikke imot pasienter som ga grunnlag for mistanke om smitte. Helsemyndighetene fastslo også at risikoen for dette var lav.

Det var en rekke uønskede hendelser til sjøs i 2024. Turistbåten «Polarfront» grunnstøtte mellom Deltaneset og Diabas 20. april. KV Svalbard fraktet passasjerene til Longyearbyen og dro senere båten av grunn. Seilskuta «Linden» fikk røykutvikling og vanninntrenging i maskinrommet vest for Hornsund 22. april. Helikopteret fløy ut pumpemateriell og KV Svalbard eskorterte skuta til smulere farvann. Besetningen om bord fikk stanset

røykutviklingen, tettet lekkasjen og startet lensing. Skuta gikk så for egen maskin til Longyearbyen sammen med KV Svalbard som brøytet vei i isen. M/V «Vikingfjord» grunnstøtte i Magdalenefjorden 25. april. Etter et halvt døgn kom den seg løs for egen maskin uten skader. I juni gikk en seilbåt på grunn i Dahlbrebukta nord for St. Jonsfjorden, mens en turistbåt gikk på grunn nordøst for Lågøya ved Nordaustlandet i juli. I august ble det gjennomført en medisinsk evakuering med ett av våre SAR-helikoptre fra et skip på 85 grader nord. En person ble fraktet til Longyearbyen og videre med ambulansefly til fastlandet.

Juni måned var den varmeste som hittil er målt på Svalbard. Gjennomsnittstemperaturen på Svalbard lufthavn var 6,1 grader, som er 2,5 grader over normalen. Det ble også juli-rekord for døgnnedbør. Det ble registrert 22,7 mm regn i løpet av ett døgn i juli på Svalbard lufthavn. Den gamle rekorden fra 2016 var 15,1 mm. Normalt kommer det 20 mm regn i løpet av hele juli, men i 2024 kom det hele 48,7 mm regn. Nedbørmengdene førte til at gangbroen «Perleporten» i Longyearbyen ble ødelagt. En bilvei ble også stengt på grunn av skredfare.

I august gikk det flere skred i populære turområder rundt Longyearbyen. Kombinasjonen av varmt vær og nedbør ga mye ustabilitet og bevegelse i løsmassene. I samråd med NVE og LL gikk vi ut med pressemeldinger, der vi frarådet ferdsel tett inntil utsatte fjellsider og ustabile partier i denne perioden.

Resten av året forløp uten alvorlige hendelser.

Oppdrag 1.1.: Forberede iverksettelse av feltsikkerhetsforskriften, herunder guidesertifiseringsordning og utarbeiding av nødvendige elektroniske løsninger

Syssemesteren har i 2024 etablert en løsning som sender informasjon om innmeldte turoperatører (reiselivsbedrifter) direkte til Svalbard skattekontor for videre oppfølging. Syssemesteren fortsetter dialogen med skattekontoret i 2025 angående hvilken informasjon som bør gis til aktuelle bedrifter, hvilken informasjon som bør samles inn og hvilken løsning som vil være mest hensiktsmessig, særlig sett opp mot ny feltsikkerhetsforskrift.

Syssemesteren har arbeidet med innføring av refusjon av utgifter til redningsaksjoner. Arbeidet skal være ferdig i god tid før ny feltsikkerhetsforskrift trer i kraft, og endringen skal kommuniseres tydelig til turoperatører og tilreisende, som i hovedsak vil bli påvirket av denne innføringen. Tidspunktet for innføring av refusjonsordningen vil være ikrafttredelsesdato for ny feltsikkerhetsforskrift.

Syssemesteren kartlegger hvilke endringer som må gjøres ifm. nytt regelverk, herunder overgang til søknad fremfor melding for turistvirksomhet, feltvirksomhet og forskings- og utdanningsvirksomhet, samt endringer i meldeskjemaet for tilreisende. De nye skjemaene vil bruke dagens system for «melding av turopplegg» som utgangspunkt. Kartleggingen skal bl.a. resultere i en kravspesifikasjon til Statsforvalterens fellestjenester, som bistår med bygging av skjemaløsning og inkluderer bruk av deres nye løsning «Altinn studio». Arbeidet med konkret innhold og oppsett for hhv. nye søknads- og meldeskjema vil starte våren 2025. Syssemesteren har både utviklet nye skjemaer og videreutviklet eksisterende. Det vil i fremtiden være mulig å bruke «Altinn studio» til ulike rapporteringsløsninger. Dette følges opp parallelt med arbeidet med nye søknads- og meldeskjema, våren 2025.

3.2.2 Virksomhetsmål 2: Opprettholde Longyearbyen som norsk familiesamfunn

SSB statistikk om samfunnsforhold på Svalbard viser at det 1. juni 2024 var 2945 personer bosatt på Svalbard, en økning på 383 personer siden 2014. Av disse bor 2595 i Longyearbyen og Ny-Ålesund og 350 i Pyramiden, Barentsburg og Hornsund. Av innbyggerne i Longyearbyen og Ny-Ålesund var 941 personer utenlandske statsborgere (ca. 36 % av befolkningen).

Andel av innbyggere i Longyearbyen og Ny-Ålesund med bostedsadresse på fastlandet var 82 % pr. 1. halvår 2024. Dette er en oppgang på 17 prosentpoeng fra 2023, og en oppgang på 3 prosentpoeng fra ti år før. Ved inngangen til 2024 var det 438 personer i aldersgruppen 0-19 år i Longyearbyen og Ny-Ålesund. 1. januar 2023 var dette tallet 464, mens det ti år tidligere (2014) var 467.

3.2.3 Virksomhetsmål 3: Omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard skal opprettholdes

Syssemesteren har også i 2024 jobbet målrettet for å sikre omfanget av villmarkspregede områder på Svalbard. Den restriktive praksisen for tillatelser til inngrep utenfor verneområder er videreført. Det er ført tilsyn med de tiltak det

er gitt tillatelse til, herunder midlertidige innretninger. Både feltlag vinter- og sommerstid, og faste ansatte hos Sysselmesteren, har gjennomført tilsyn og oppsyn gjennom året for å påse etterlevelse av regelverk og gitte tillatelser.

Oppdrag 3.1.: Utarbeide mal for retningslinjer for ilandstigningslokaliteter og peke på lokaliteter med kunnskapshull

Sysselmesteren oversendte mal for retningslinjer til KLD den 06.12.2024. Malen skal danne grunnlag for utarbeidelse av retningslinjer i 2025. Natur, kultur og verneverdier skal være kort beskrevet, og retningslinjene vil bli visualisert med kart på de lokalitetene det er behov for konkret styring av ferdsele. I forlengelsen av dette er det i løpet av toktseasonen gjennomført sårbarhetsvurderinger og kartlegginger på flere av ilandstigningslokalitetene som manglet dette.

Rapporteringskrav 3.1.: Tilsynsaktivitet med ferdsel i 2024

Tallene i rapporteringskrav 3.1 må ses i sammenheng med rapportering under Rapporteringskrav 6.1 og Styringsparameter 7.1.

Statistikk fra toktaktiviteten i 2024	
Kontrollerte fartøy/båter	24
Kontrollerte camp-plasser	-
Antall ilandstigninger	70
Antall tilsyn av hytter/kulturminner	50
Antall kontrollerte forskere i felt	2
Antall personkontroller	0
Antall personer kontrollert etter våpenloven	20
Antall anmeldelser	2
Kontroll av fartøy, kommersielle:	16
Kontroll av fartøy, private:	1
Kontroll av fartøy, forskere:	2
Kontroll av turfølger på land, kommersielle:	2
Kontroll av turfølger på land, private:	-
Kontroll av turfølger på land, forskere:	1
Kontroll av leirplass, kommersielle:	-
Kontroll av leirplass, private:	-
Kontroll av leirplass, forskere:	-
Ilandstigninger gjennomført:	40
Helikopterlandinger gjennomført:	19
Hytteinspeksjoner gjennomført:	49
Nød-reparasjoner gjennomført:	3
Lokasjoner der det ble gjennomført strandrydding:	17
Samlet ryddeinnsats, timer, antall timer * antall personer som ryddet:	94

Rapporteringskrav 3.2.: Utvikling i antall cruise fartøy og ilandstigningsdata med Sysselmesterens vurdering

Longyearbyen havn og Visit Svalbard fører statistikk over antall cruise passasjerer som har gått i land i Longyearbyen. Antall passasjerer fra konvensjonelle cruiseskip (store fartøy som i hovedsak bruker én dag i Isfjorden og i Longyearbyen) var 38 000 i 2024. Dette var en nedgang på nesten 20 % sammenlignet med året før. Det konvensjonelle cruisemarkedet planlegger sine turer flere år frem i tid, og brukte derfor lenger tid på å ta seg opp igjen etter pandemien. Nedgangen i 2024 kan også skyldes de spørsmål som er reist rundt en mulig passasjerbegrensning på Svalbard i fremtiden (NOU 2022: 1), og at man avventer mer informasjon før man planlegger turer.

Antall passasjerer på ekspedisjonscruiseskip som seiler og går i land rundt hele Svalbard, var 29 000 i 2024. Dette tilsvarer en økning på nesten 20 % sammenlignet med 2023, og er det høyeste som er registrert i en serie som strekker seg tilbake til 2015.

Syssemesteren fører statistikk over antall skip og ilandstigninger gjennomført utenfor bosetningene blant ekspedisjonscruise-segmentet. Det har vært en nedgang i antall ilandstigninger, fra 136 000 i toppåret 2019, til 100 000 - 110 000 i 2022, 2023 og 2024. Antall brukte ilandstigningsplasser i 2024 er 290, hvorav 28 var nye plasser. Fra og med 1. januar 2025 er antallet ilandstigningsplasser regulert. Trolig blir det en økning på de tillatte ilandstigningsplassene, samt i Isfjorden. Antall skip har økt, fra 73 i 2019 til 96 i 2024, men det er likevel en nedgang i antall ilandstigninger. Denne nedgangen skyldes i all hovedsak at kapasiteten til ekspedisjonscruiseskipene er redusert. Blant innmeldte ekspedisjonscruiseskip i 2024, var det kun 16 av 96 skip som kunne føre mer enn 200 passasjerer, og 53 av 96 skip hadde en passasjerbegrensning på 12 eller færre.

I 2024 ble i underkant av 20 % av alle ilandstigningene gjennomført på østsiden av Svalbard, avgrenset av Sørkapp i sør og Verlegenuken i nord. Syssemesteren gjennomførte flere inspeksjonstokt rettet mot reisende i felt i perioden mai - september. Resultatet viste stor grad av etterlevelse.

3.2.4 Virksomhetsmål 4: Naturmangfoldet på Svalbard skal bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet

Aktivitet og inngrep foregår primært i planområdene. Syssemesteren har en tett oppfølging av planansvarlige i alle planområder for å sikre at tiltak og aktivitet er i samsvar med svalbardmiljøloven, og ikke påvirker naturmangfoldet negativt. Det er vanskeligere å sikre overholdelse når det gjelder aktivitet som ikke er søknadspliktig. Denne aktiviteten, både fra reiseliv, forskning og individuelt reisende, er betydelig.

Styringsparameter 1: Den samlede belastningen på sårbare økosystem, og natur- og kulturmiljøverdier, fra ferdsel og annen lokal aktivitet er redusert

Også i 2024 innførte Syssemesteren midlertidige ferdselsrestriksjoner på sjøisen i utvalgte fjorder, for å sikre leveområdene til de is-avhengige artene, særlig isbjørn og ringsel. Det ble i motsetning til tidligere år, også innført restriksjoner på Dicksonfjorden for tilreisende. Dette var i tråd med de foreslåtte endringene i motorferdselsforskriften, som ble vedtatt senere på året og trådte i kraft i 2025.

Syssemesteren behandler et stort antall søknader om aktivitet i og utenfor verneområder, som alle påvirker naturmiljøet til en viss grad. I tillegg er det en betydelig del av ferdselen som ikke er søknadspliktig. Det er fortsatt en utfordring å foreta en vurdering av den samlede belastningen av alle disse tiltakene. Det er avgjørende både å få mer kunnskap om tålegrensen, og å få en metode for å vurdere den samlede belastningen i årene fremover.

Oppdrag 4.1.: Utarbeide en strategi for forvaltning av høstbare arter på Svalbard

Syssemesteren har utarbeidet en samlet strategi for høstbare arter på Svalbard. Strategien er utarbeidet med innspill fra både Norsk Polarinstitutt og Miljødirektoratet, og ble oversendt til KLD i september 2024. Strategien skal sikre både kontinuitet i forvaltningen og fleksibilitet knyttet til blant annet raske klimaendringer, samtidig som den peker på nødvendige kunnskapsbehov i artsforvaltningen på Svalbard.

Oppdrag 4.2.: Delta i arbeidet med å revidere høstingsregelverket

Syssemesteren har gjennom året bidratt med både muntlige og skriftlige innspill til Miljødirektoratet i forbindelse med deres oppdrag om revisjon av høstingsregelverket på Svalbard.

Rapporteringskrav 4.1.: Vurdering av omfanget av forskningsaktivitet i og utenfor verneområder og antall forskningssøknader Syssemesteren behandler etter svalbardmiljøloven

Syssemesteren har behandlet 240 søknader om forskningsaktivitet i 2024. I halvparten er det gitt tillatelse. Resterende søknader er enten vurdert til å være ikke søknadspliktige etter miljøregelverket, eller har fått avslag. Ettersom ikke all forskningsaktivitet er søknadspliktig, gjenspeiler ikke tallet omfanget av all forskningsaktivitet. Omtrent halvparten er søknader om forskningsaktivitet i verneområder. Antall forskningssøknader har økt de siste årene og det antas at omfanget i aktiviteten også har økt. Omfang av hvert enkelt forskningsprosjekt er varierende.

Fangststatistikk 2024

Jakt og fiske	2024
Antall felte reinsdyr	279
Antall felte fjellrever	105
Antall fiska røyer	248
Antall felte ringsel	38
Antall felte storkobber	11
Antall felte ryer	1583
Antall felte kortnebbgås	15
Antall felte havhester	6
Antall felte teister	23

Styringsparameter 2: Lokal forurensning og avfall er redusert

Syssemesteren har de siste årene jobbet systematisk med tilsynsvirksomhet på forurensningsfeltet. Sammen med LL og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD), har Syssemesteren en løpende dialog om opprydding av avfall i Longyearbyen, da særlig etterlatte kjøretøy. Det blir viktig å følge opp dette samarbeidet videre, og at aktørene bruker den myndighet de har for å følge opp utfordringen med avfall/forsøpling.

Rapporteringskrav 4.2.: Status for registrering og oppdatering av egne lokaliteter med grunnforurensning i databasen «Grunnforurensning»

Databasen er oppdatert jevnlig gjennom året, og både nye og eldre rapporter er lagt inn. Status for den enkelte lokalitet oppdateres fortløpende når ny informasjon foreligger. Det er fortsatt behov for en avklaring om myndighetsnivå på en del grunnforurensningslokaliteter. Syssemesteren skal sammen med Miljødirektoratet se nærmere på dette. En avklaring vil på sikt også sikre bedre oppfølging.

Oppdrag 4.3.: Anbefaling om hvilke normverdier som skal gjelde og hvordan forurensset grunn på Svalbard skal vurderes med tanke på spredning og miljørisiko

I norsk lov er forurensset grunn definert i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) § 2-3, og normverdier for forurensset grunn går frem av vedlegg til forskriften. På Svalbard gjelder ikke forurensningsforskriften og hverken i svalbardmiljøloven eller forskrift om forurensning og avfall på Svalbard er forurensset grunn definert ved egne normverdier. Det er likevel etablert praksis å bruke Miljødirektoratets tilstandsklasseveileder TA-2553/2009 i behandling av grunnforurensningssaker på Svalbard, og dermed også de nasjonale normverdiene. Det til tross for at flere forhold på Svalbard skiller seg ut fra fastlands-Norge, herunder geologien, forekomst av kull i grunnen og spredningsmønstre grunnet permafrost.

Syssemesteren fikk i oppdrag å utarbeide en faglig anbefaling for hvilke normverdier for forurensset grunn som skal gjelde på Svalbard, og basert på det foreslå en fremgangsmåte for hvordan forurensset grunn på Svalbard skal vurderes med tanke på spredning og miljørisiko. Norges geologiske institutt (NGI) har bistått Syssemesteren i vurderingene. Syssemesteren sendte sin anbefaling til Miljødirektoratet i mai 2024. Miljødirektoratet har sendt sin egen anbefaling til KLD basert på Syssemesterens anbefaling. Den avviker noe fra Syssemesterens anbefaling, men gjennom møter i etterkant er begge etatene blitt enige om veien videre. Både Miljødirektoratet og Syssemesteren har fått et oppfølgingsoppdrag i tildelingsbrevet for 2025.

Oppdrag 4.4.: Utarbeide en oversikt over lokaliteter med forurensset grunn på Svalbard og vurdering av hvilke av disse som kan medføre vesentlig spredning av forurensning

Syssemesteren har gjort en foreløpig «grovmasket» vurdering basert på eksisterende informasjon i grunnforurensningsdatabasen. Oversikt over 161 lokaliteter med ulik forurensningsgrad ble oversendt Miljødirektoratet og KLD innen fristen. Noen lokaliteter følges allerede opp gjennom egne særskilte prosjekter, som f.eks. Svea. Vurdering av øvrige lokaliteter vil fortsette og har som mål å avgrense omfanget av lokaliteter som bør følges opp videre når vurderingsmetode foreligger. Valg av metode har til hensikt å sikre at de lokaliteter som utgjør

størst miljømessig risiko skal prioriteres for opprydding eller gjennom andre hensiktsmessige miljøtiltak for å hindre spredning.

Rapporteringskrav 4.3.: Status for Sysselmeisterens planlegging av opprydding etter kulldrifta i Gruve 7

Oppryddingen av Gruve 7 følges opp av Miljødirektoratet og Sysselmeisteren. Direktoratet har ansvaret for oppfølging av virksomhetens tillatelse til forurensende virksomhet etter svalbardmiljøloven som omfatter all forurensning knyttet til Gruve 7 og tilstøtende områder. Oppfølging av oppryddinga av forurenset grunn på Hotellneset er overført til Sysselmeisteren.

I april 2024 hadde Store Norske og Sysselmeisteren et møte hvor Sysselmeisterens tilbakemelding knyttet til bevaring av et helhetlig gruvekulturmiljø ble gjennomgått. Det ble bestemt at Store Norske skal redegjøre for hvilke terrengendringer, bygg og installasjoner, som ikke må fjernes pga. forurensningsfare eller sikkerhet, og som de mener kan bevares.

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til videre bruk av området og byggene tilknyttet Gruve 7 etter nedleggingen. Det har ikke kommet mer informasjon fra LL eller andre potensielle aktører i Longyearbyen for hva man ønsker for området. Gruve 7 har stor betydning for det helhetlige gruvelandskapet i Longyearbyen, men vil ha liten til ingen planlagt bruk etter nedleggingen. Hvis bygningene og installasjonene skal bevares vil det kreves økonomisk sikkerhet til vedlikehold og sikring.

Rapporteringskrav 4.4.: Sysselmeisterens tilsynsaktivitet med forurensende virksomhet

Det var planlagt fem forurensningstilsyn i 2024, og av disse ble fire gjennomført. Til sammenligning ble det gjennomført henholdsvis 11 og 18 tilsyn i 2023 og 2022. Med dette er de fleste virksomhetene som Sysselmeisteren er forurensningsmyndighet for og som har et visst forurensningspotensiale blitt kontrollert i 2022- 2024. Et unntak er tilsyn med tanklangringen i Hornsund som var planlagt, men som ikke ble gjennomført.

I tillegg til egne tilsyn har Sysselmeisteren deltatt på de fleste av Miljødirektoratets tilsyn på Svalbard i 2024 (totalt 9 tilsyn). Som forventet har de fleste virksomhetene en eller flere mangler ved sin internkontroll på forurensning og avfall. På brannøvingsfeltet i Longyearbyen ble det avdekket en rekke avvik fra tillatelsen som anses som mer alvorlig, herunder mangler på utslippskontroll, bruk av annen brensel enn tillatt og uhindret adgang for uvedkommende. Dette følges tett opp og rettes av LL og Avinor. Dette er ett eksempel på at tilsyn bidrar til bedre kontroll med forurensende aktivitet på Svalbard, og at det er viktig at forurensningstilsyn prioriteres.

Rapporteringskrav 4.5.: Status for utvikling og bruk av digitale løsninger for miljø- og geodata for Svalbard

Sysselmeisteren samarbeidet med Miljødirektoratet om digitale løsninger i 2024. Som følge av begrensa midler, ble det i samråd med direktoratet og KLD prioritert blant definerte arbeidspakker for miljø- og geodata. App for registrering i felt ble prioritert. Et fysisk møte om NaturOppdrag ble holdt i Longyearbyen med deltakelse fra direktoratet, SNO og Sysselmeisteren. Det er god framdrift i utvikling og tilpasning av NaturOppdrag som fortsetter i 2025. Videre har Miljødirektoratet fått publisert datasett definert i arbeidspakke 2 i kartkatalogen.

Målet med arbeidspakke 4 er å tilpasse Sysselmeisterens app-løsning for registrering i felt og Miljødirektoratets kartverktøy for registrering av marin forsøpling og ryddeaksjoner (Rent Hav) til hverandre. Sysselmeisteren har gitt innspill basert på våre behov til den generelle videreutviklingen av Rent Hav. Foreløpig er det ikke mulig å overføre data mellom de ulike løsningene.

Rapporteringskrav 4.6.: Omtale og antall ilagte overtredelsesgebyr etter svalbardmiljøloven i 2024

Det er lav terskel for at brudd på miljøregelverket anses som alvorlig og medfører straff. De fleste overtredelsene av svalbardmiljøloven blir dermed anmeldt til politiet, og overtredelsesgebyr er et lite brukt virkemiddel når det oppdages ulovlige tiltak eller virksomhet på Svalbard. I perioden 2013-2023 ble det ilagt totalt 6 overtredelsesgebyr. Til sammenligning ble det i 2024 ilagt 2 overtredelsesgebyr. Begge sakene gjaldt brudd på vilkår og tillatelser gitt med hjemmel i svalbardmiljøloven, og overtredelse av svalbardmiljøloven § 42.

3.2.5 Virksomhetsmål 5: De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning

Syssemesteren arbeider videre med den forenklede revisjonen av kulturminneplanen fra 2013. Den reviderte kulturmiljøplanen, som ferdigstilles i begynnelsen av 2025, skal være et av de viktigste verktøy for å sikre forutsigbar og langsiktig kulturmiljøforvaltning på Svalbard.

Gjennom avtalen med Svalbard museum om håndverkertjenester er 40 hytter/kulturminner enten blitt istandsatt, hatt tilsyn eller blitt vedlikeholdt i 2024.

Rapporteringskrav 5.1.: Status for indikatorene på kulturmiljøområdet

Status for 2024 vil rapporteres til Miljødirektoratet innen fristen i juni 2025. Status er tilgjengelig fra miljostatus.miljodirektoratet.no.

Oppdrag 5.1, jf. Supplerende tildelingsbrev nr. 2, av 16.7.2024: Oppdatere kart og flybilder over Longyearbyen planområde i samarbeid med Statens kartverk, Longyearbyen lokalstyre og Norsk Polarinstitutt

Flyfotograferingen ble gjennomført i 2024, og flybildene er under prosessering. Arbeid med kartkonstruksjon vil igangsettes og er forventet ferdigstilt innen utgangen av april 2025. Det ferdige kartproduktet skal gjøres tilgjengelig for alle i løpet av 2025.

Oppdrag 5.2, jf. Supplerende tildelingsbrev nr. 2, av 16.7.2024: Kartlegging og tilstandsvurdering av statens fredete hytter på Svalbard (oppdraget erstatter rapporteringskrav 5.2)

I 2024 ble 27 hytter tilstandsregistrert gjennom hytteprosjektet. I tillegg ble det utlyst en engasjementstilling for å rydde og systematisere kulturmiljødata med særlig vekt på data om hyttene. Oppstart for engasjementstillingen er våren 2025.

3.2.6 Virksomhetsmål 6: Effektiv og rettssikker forvaltning

Vi viser innledningsvis til del 4 om styring og kontroll.

SP 6.1.: Status saksbehandlingstid og restanser

Syssemesteren har i 2024 behandlet noe færre saker enn året før, men har hatt en liten økning i antall innsynsbegjæringer. 74 % av alle dokumenter ble behandlet innen 2 uker; innen 8 uker var 93 % av alle dokumenter behandlet. Til sammenligning var tallene hhv. 59 % og 92 % i 2023.

Restanser i saksbehandlingssystemet hos Syssemesteren er noe høyere ved utgangen av 2024 enn i 2023. Dette handler i stor grad om manglende avslutning av saker som er ferdig saksbehandlet, noe som har sammenheng med sykefravær og en bevisst prioritering av inngående saker.

Tall på saksdokumenter i årene 2022-2024				Endring i % fra året før
	2022	2023	2024	
Nye registrerte saker	4916	3085	3019	-2,1 %
Registrerte dokumenter	21225	19839	18885	-4,8 %
Innsynsbegjæringer	1413	1229	1391	+13,2 %

Det pågår et nasjonalt digitaliseringsarbeid av våpensøknader. Det nye saksbehandlingssystemet Blink har blitt tatt i bruk på fastlandet, men det er ikke avklart når dette blir tilgjengelig for våpenforvaltningen på Svalbard. Dette er et prosjekt som, når ferdigstilt, vil føre til mer effektiv og tidsbesparende saksbehandling.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid på våpensøknader hos Syssemesteren var 8 dager i 2024.

SP 6.2.: Utvikling i klagesaker

I 2024 har vi mottatt 6 klager som gjelder Syssemesterens vedtak etter svalbardmiljøloven. 1 klage ble trukket, 2 ble omgjort av 1. instans, og 3 ble sendt til behandling og avgjørelse hos KLD. Det ble også mottatt 1 klage på avslag om innsyn på dokumenter hos Syssemesteren, i tillegg til flere henvendelser om begrunnelser på avslag om innsyn som

ikke medførte videre klage.

Rapporteringskrav 6.1.: Status kontraktsoppfølging av eksisterende kontrakter for helikopter og tjenestefartøy

- Antall seilingsdøgn med Polarsyssel til egen toktvirksomhet: 60 (kun tokt)
- Antall dagsverk medgått til egen toktvirksomhet: 380
- Antall kontroller og tilsyn gjennomført under egen toktvirksomhet: se Rapporteringskrav 3.1.
- Antall egne kontroller og tilsyn (og dagsverk medgått til dette) i bosettinger og felt utenom tokt: Det føres ingen egen oversikt på kontroller i bosettinger og felt utenom tokt. Slike kontroller oppstår tilfeldig eller ved ledig kapasitet i forbindelse med kontordager, ordinære patruljer, eller i forlengelse av nye politioppdrag mv. Anmeldelser eller oppfølging av slike kontroller inngår i andre rapporteringspunkter som anmeldelser eller kun som merknad i politilogg.

Tjenestefartøy:

Polarsyssel har vært benyttet 155 dager til tokt, treninger, øvelser, utlån til eksterne, seiling til fastlandet, velferdsturer og politioppdrag. Den største oppgaven har vært Sysselmesterens tokt rundt på Svalbard. Totalt har det vært gjennomført 60 toktdager. Det har vært benyttet 380 dagsverk til tokt i 2024, hvorav 78 dagsverk har vært med åremålsansatte fra Sysselmesteren.

Vinteren 2024 var det mye is i Isfjorden, og det gjorde at Polarsyssel ved flere anledninger måtte bistå frakteskipet Norbjørn med å komme seg til og fra Longyearbyen havn. Fartøyet har også blitt brukt til transport til Barentsburg når helikopter ikke kunne benyttes; til å frakte gods fra Ny-Ålesund til Longyearbyen og har vært lånt ut til eksterne aktører når det har vært kapasitet til dette (hhv. UNIS, og Svalbard kirke).

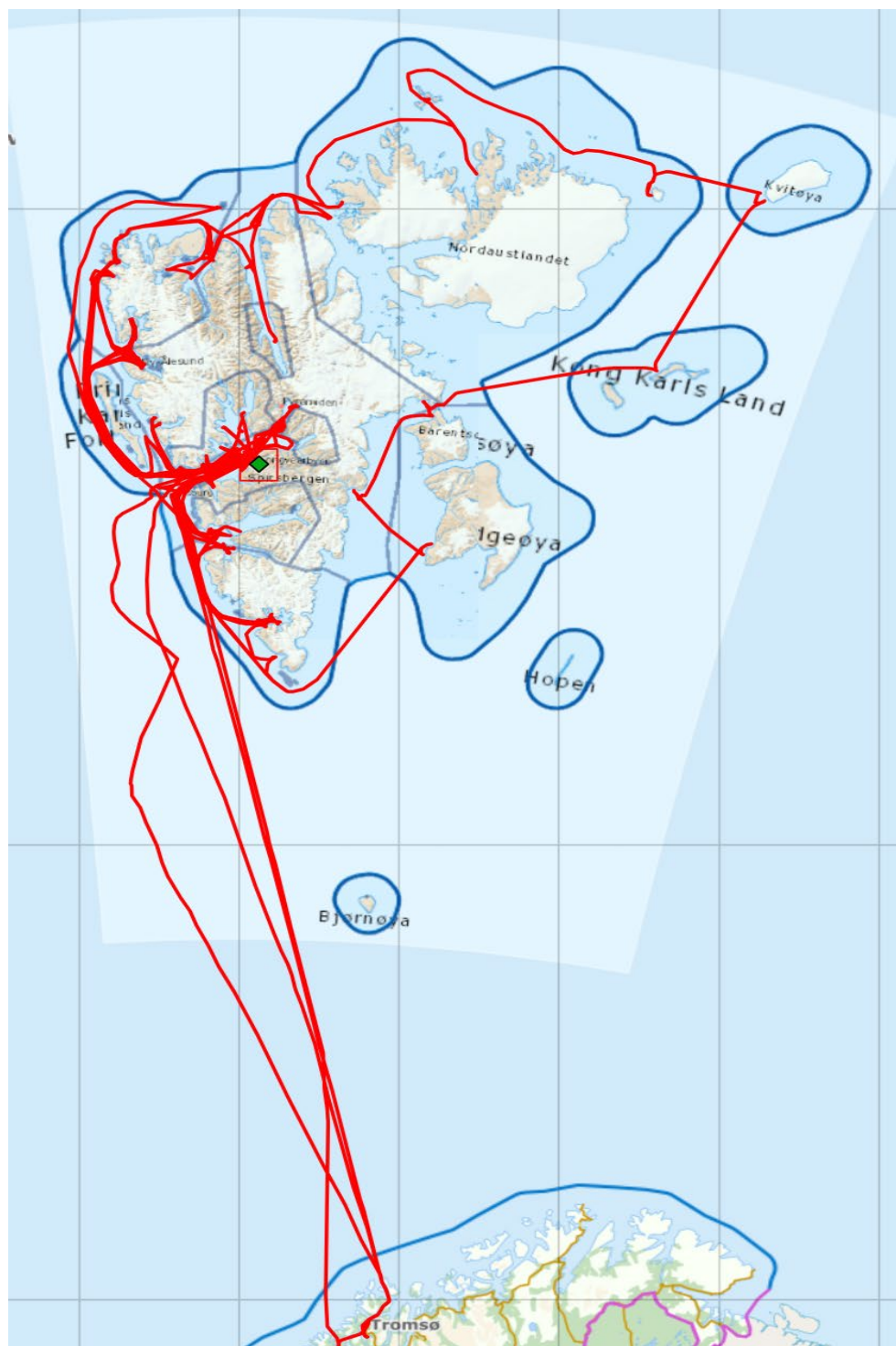
Gjennom året har det vært flere treninger og øvelser mellom Polarsyssel og redningshelikoptrene til Sysselmesteren. Det trenes på heising av personell, HIFR (*Helicopter in flight refuelling*) og landinger på helikopterdekk. Sysselmesteren opplever at det er god samhandling mellom de to ressursene.

I løpet av 2024 har Polarsyssel vært nede på fastlandet ved to anledninger. På den årlige lasteturen til Tromsø i april hentet Sysselmesteren blant annet helikopterdrivstoff som plasseres ut på forhåndsdefinerte drivstoffdepotene. I september seilte Polarsyssel ned til Svolvær for å gå i dokk for 10-års klassing. Det var hensiktsmessig å samtidig gjennomføre ombygninger og forbedringer som er avtalt for kontraktsperioden 2026-2030.

Under verftsoppholdet i Svolvær ble det bl.a. byttet helikopterdekk, noe som gjør at det ikke lengre er behov for å søke om dispensasjon for å lande med Sysselmesterens redningshelikoptre på Polarsyssel. Det ble også montert en større lastekran på akterdekket, og gjort utbedringer i resepsjonsområdet på hoveddekk. Utbedringene oppleves å være svært gode for tjenesten som skal utføres med Polarsyssel.

Med unntak av perioden i dokk for nødvendig vedlikehold, har fartøyet vært i tjeneste hele året.

Figur: Spor hvor Polarsysse har seilt i 2024.

Helikopter:

Sysselmesteren på Svalbards helikoptertjeneste er et flerbrukskonsept, hvor søk og redning (SAR) og politioppdrag er prioritert. Svalbard er et bortimot veiløst samfunn og helikopter brukes, sammen med båt, til å dekke mange av Sysselmesterens oppgaver på øygruppen.

Helikoptertjenesten brukes også til ambulanseoppdrag, trening, oppsyn, bistand til Kystvaktflåten, transport til møter, frakt av gods og personell til oppdrag og tilsynstjeneste. Helikoptertjenesten bistår ved Sysselmesterens tokt, og leies ut til andre statlige og ikke-statlige etater ved eventuell ledig kapasitet.

Sysselmesteren har inngått avtale om helikoptertjeneste med CHC. Sysselmesteren og CHC har samarbeidsmøter kvartalsvis. I 2024 ble det gjennomført fire samarbeidsmøter. På disse møtene gjennomgås åpne og nye saker, personellsituasjon, risiko plan i henhold til Annex 6 i kontrakten og tilgjengelighet på helikoptrene.

I 2024 har to helikoptre vært tilgjengelige; SAR1 og SAR2. Et av to helikopter som inngår i kontrakten er fortsatt til vedlikehold i Stavanger. Helikoptret skal være klart i løpet av første halvår 2025. Erstatningshelikoptrene LN-OPX og LN-OPL har fungert som SAR 2 i denne perioden.

I 2024 har det vært 37 SAR-opppdrag på land, 17 SAR-opppdrag på sjø, tre ambulanseoppdrag og 11 politioppdrag. SAR1 har hatt en operativ tilgjengelighet på 98,53 % og SAR2 har hatt en operativ tilgjengelighet på 76 %. Årsaken til utmeldinger er sammensatt; større vedlikehold, myndighetspålagte krav og snag.

Sysselmesteren deltar jevnlig på statusmøter med NAWSARH², CHC, Base Nord Tromsø, UNN og Florøbasen. Fra og med 1. oktober 2024 ble Florøbasen overtatt av 330-skvadronen. I 2024 ble det gjennomført seks statusmøter.

Statistikk	2024
Antall alkoholkort utstedt	2637
Søknader om kjøpstilletelse for alkohol, mottatte og behandlede	352
Søknader om skjenkeløyve, mottatte og behandlede	101
Importsøknader om alkohol, mottatte og behandlede	43
Søknader om skjenkeløyve til uttalelse, mottatte og behandlede	64
Kjøpstilletelser (enkeltanledning)	13
Søknader om visum, fastboende/turister, mottatte og behandlede	Se punkt 2.2.5
Antall vielser	24
Utførte notarialbekreftelser/apostille	14/33 ³
Søknader om erverv av skytevåpen, fordelt på type søknad, herunder søknader om låneløyve	Se punkt 2.2.5
Våpenkontroller	Se punkt 2.2.5
Tilbakekalte våpenkort	Se punkt 2.2.5

3.2.7 Virksomhetsmål 7: Velfungerende politi og påtalemyndighet

Politi- og påtalearbeidet hos Sysselmesteren på Svalbard har vært utført i samsvar med føringene fra bl.a. riksadvokatens rundskriv om mål og prioriteringer for 2024 og Innst. 68 S (2021-2022) om Miljøkriminalitet. Sysselmesteren har arbeidet forebyggende, med etterforskning, påtalearbeid og iretteføring av saker for å redusere kriminaliteten. I og med at mange av straffesakene gjelder personer fra ulike deler av verden, har også prioritert raske reaksjoner. Dette har både en individualpreventiv og en allmennpreventiv virkning.

Det har vært etterforsket og påtaleavgjort noenlunde samme antall anmeldelser i 2024 som i 2023, ref. rapportering under Styringsparameter 1.1.

Straffesaksbehandlingen har vært målrettet og effektiv, samtidig som kravene til høy kvalitet og rettssikkerhet er ivarettatt. Oppklaringsandelen var på 78,4 %, en økning fra 70 % i 2023. Årsakene til slike endringer vil ofte skyldes hvilke typer saker som er påtaleavgjort samt enkelte naturlige variasjoner. Målsetningen om høy oppklaring er nådd med god margin. Til sammenligning kan nevnes at landsgjennomsnittet var 38 % i 2024.

Saksbehandlingstiden var noe lengre i 2024 enn året før. Den var på 58 dager både totalt og for oppklarte forhold (42 dager totalt og 33 dager for oppklarte forhold i 2023). Som tidligere er også mange saker avgjort med forelegg, ofte samme dag som overtredelsen har funnet sted. Målsetningen om kort saksbehandlingstid er nådd.

² Norwegian All Weather Search And Rescue Helicopter. Justis- og beredskapsdepartementets anskaffelsesprosjekt for nye redningshelikoptre.

³ Av de 33 er 11 også notarialbekreftet.

(Landsgjennomsnittet var 43 dager totalt og 66 dager for oppklarte forhold).

Ved årsskiftet hadde Sysselmesteren en restanse på 3 straffesaker eldre enn tre måneder, tilsvarende en restansegrad på 1,3 %. Dette er klart bedre enn det nasjonale kravet til restansegrad på maksimalt 10 %. På samme tidspunkt var det ingen restanser for straffesaker eldre enn 12 måneder. Det nasjonale kravet er på maksimalt 2 %.

Sammenholdt med riksadvokatens mål og prioriteringer for 2024 med særskilte nasjonalt krav til saksbehandlingstid, kan nevnes at Sysselmesteren ikke etterforsket straffesaker med mistenkte under 18 år på handlingstiden.

Når det gjelder anmeldelser med strafferettslig reaksjon, har Sysselmesteren i 2024 utferdiget til sammen 153 siktelsespunkter avgjort med forelegg, tre siktelsespunkter for tilståelsesdom for tingrett, åtte tiltalepunkter som ble oversendt Nord-Troms tingrett, fem siktelsespunkter som ble avgjort med påtaleunntatelse og ingen saker som ble oversendt til konfliktrådet. Det er gjennomført ni hovedforhandlinger (aktorat) med ni rettsdager. Det er utstedt og idømt bøter for totalt 2 573 500 kroner, og blant annet inndratt 11 droner med tilbehør, syv våpen og noe ammunisjon.

Til dette kan kort nevnes at Sysselmannen/Sysselmesteren i perioden 2014-2022 utferdiget forelegg med om lag 50 siktelsespunkter årlig. I 2023 økte dette til 90 og i 2024, som nevnt, til 153 siktelsespunkter i forelegg. Disse tallene henger naturlig sammen med økt fokus på tilsyn og kontroll, økning i antall straffesaker, prioritering av etterforskning og påtalearbeid, samt høy andel oppklarte saker. Samlet sett har oppdagelsesrisikoen for straffbare forhold økt, og straffeforfølgningen bidrar til redusert kriminalitet på sikt.

SP 7.1.: Sysselmesteren sitt arbeid med miljøkriminalitet

Det vises til den generelle innledningen til Virksomhetsmål 7 om politi- og påtalearbeidet hos Sysselmesteren på Svalbard i 2024. I kategorien "Miljø-kriminalitet" ble antallet anmeldelser redusert fra 53 i 2023 til 38 i 2024, en nedgang på 28%.

Overtredelser av svalbardmiljølovgivningen fra strafferegisteret

Svalbardlovgivningen:		2022	2023	2024
7802	Flora/Fauna	25	47	24
7804	Kulturminner	-	1	3
7805	Forurensning	-	1	0
7806	Turistforskriften		1	0
7808	Motorferdsel	12	1	9
7809	Diverse	2	4	0

De største tallmessige endringer gjelder flora/fauna og motorferdsel. Når det gjelder brudd på motorferdselregler, var kontrollinnsatsen til feltlagene på noenlunde samme nivå gjennom sommeren som året før. Når det gjelder vintersesongen 2024, hvor et vinterfeltlag opererte i nærområdet til Longyearbyen, ble det gjennomført om lag 800 flere kontroller enn i 2023.

Når det gjelder flora/fauna, er det i hovedsak brudd på ulike ferdselsrestriksjoner. Ser man på tallene fra 2024 og 2023 i sammenheng, fremgår det at det i 2023 ble opprettet 15 miljøkrim anmeldelser i årets to siste måneder, som følge av gjennomgang av turmeldinger. Slik dokumentkontroll ble ikke gjennomført i 2024, hvilket kan forklare nedgangen i anmeldelser.

Statistikk over feltinspektørenes tilsyns- og kontrollaktivitet for 2024	
Antall kontrollerte fartøy/båter	109
Antall tilsyn av hytter/kulturminner	105
Antall kontrollerte forskere i felt	61

Antall personkontroller	1373
Antall personer kontrollert etter våpenloven	853
Antall anmeldelser	22

Planlagt oppsynsaktivitet av åremålsansatte i Miljø- og politiavdelingene, vinter 2024	
Antall kontrollerte	234
Våpenkontroll	31
Førerkortkontroll	112
Antall forskningstillatelser	2
Antall turmeldinger	6
Antall turfølger	41
Totalt antall personer	275

Den synligheten som oppnås gjennom kontrollaktivitetene, som gjennomføres av både feltinspektørene og åremålsansatte, har en klar forebyggende og preventiv effekt.

SP 7.2.: Sysselmesteren sitt arbeid med annen kriminalitet

Det vises til den generelle innledningen til Virksomhetsmål 7 om politi- og påtalearbeidet hos Sysselmesteren, og vår vurdering av at både politiet og påtalemyndighet har jobbet systematisk og godt gjennom hele året. Statistikk over planlagt oppsynsaktivitet gjennomført av åremålsansatte i Politi- og Miljøavdelingene vinteren 2024 omtales under Styringsparameter 7.1.

Blant særskilte etterforskingssaker kan nevnes en brann i februar i Longyearbyen, som er nærmere omtalt under Styringsparameter 1.2. Videre kan nevnes et skip som ankom Longyearbyen i juni med tungolje om bord. I sist nevnte sak ble rederiet ilagt inndragning med en million kroner, mens kapteinen fikk et forelegg på tretti tusen kroner. Foreleggene ble vedtatt.

Oppdrag 7.1.: Bistå Justis- og beredskapsdepartementet i utredning om fremtidig innretning av politiets nødmeldetjeneste på Svalbard

Syssemesteren har hatt to representanter i arbeidsgruppen for utredning av politiets nødmeldetjeneste på Svalbard. Gruppen har hatt ukentlige møter, og arbeidsgruppen møttes også på Svalbard i starten av april. Arbeidet har vært en prioritert oppgave fra Sysselmesterens side. Arbeidet ble sluttført innen fristen 31.05.2024.

Høsten 2024 mottok Sysselmesteren supplerende tildelingsbrev nr. 3 Styrking av politiets nødmeldetjeneste på Svalbard. Dette oppdraget følges opp i 2025.

Rapporteringskrav 7.1.: Personkontroll ved innreise til og utreise fra Svalbard

Oppdraget med uniformert politi og gjennomførte kontroller anses tilfredsstillende ivaretatt i 2024. Regelverksutvikling og implementering av nasjonale løsninger går imidlertid tregere enn ønsket.

Det var i perioden seks anmeldelser for overtredelse av kravet til forhåndsmeldinger for charterflyvninger, samt tre anmeldelser for avvik knyttet til forhåndsmelding for skip.

Alle operative mannskaper i Politiavdelingen gjennomfører fysiske personkontroller/tilstedeværelse på flyplass, samt kontroller i havn. En tjenesteperson har hovedansvaret for oppfølging/kontroll av passasjerlister på fly og båter til Svalbard. Foruten kontroller foretatt gjennom året av egne åremålsansatte og sommerbetjenter, gjennomføres det i tillegg sporadiske personkontroller av feltinspektørene.

For mer detaljert rapportering vises det til vedlegg oversendt til JDs graderte arkiv.

3.2.8 Virksomhetsmål 8: God beredskap

SP 8.1.: Systematisk vurdering av samvirke i redningstjenesten. Vi ber om en kvalitativ vurdering av samvirket slik Sysselmesteren oppfatter det

Syssemesteren vurderer samvirket i redningstjenesten som god og innenfor måloppnåelse. Syssemesteren har et godt samarbeid med alle aktørene i redningstjenesten på Svalbard, inkludert Hovedredningssentralen. De frivillige aktørene i redningstjenesten samles gjennom årlige møter i Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum (FORF). Deltakere på disse møtene er Syssemesteren, Longyearbyen Røde Kors Hjelpekorps (LRKH) og Norske Redningshunder (NRH). Møtene er en god arena for vedlikehold og utvikling av samvirke for de frivillige ressursene i Longyearbyen. Samvirket med de frivillige er godt og Syssemesteren har egen FORF-kontakt.

Øvingsutvalget i Lokal redningssentral (LRS) legger føring for felles øvelser i redningstjenesten gjennom året. I 2024 var målet å gjennomføre en større øvelse i forbindelse med Avinor sin pålagte katastrofeøvelse, hvor alle ledd, inkludert evakuerte- og pårørende senter ble etablert og øvd med markører. I etterkant av Avinor-øvelsen ble det gjennomført en tabletop øvelse hvor flyhavari på lufthavn var tema. Det er gjennomført to møter i øvingsutvalget i 2024, I tillegg ble det gjennomført planleggingsmøter og evaluering etter Avinor-øvelsen og flere mindre øvelser mellom enkelte aktører i redningstjenesten.

Syssemesteren gjennomførte i samarbeid med LRKH, NRH, CHC og Longyearbyen sykehus årlig skredøvelse i februar. Dette er en viktig øvelse for vinterberedskapen. LRKH gjennomførte en øvelse med tema i redning i bratt terreng i mai, der Polarsysse og helikopter deltok. I september ble det gjennomført en bre-samling med en avsluttende øvelse. Denne samlingen hadde deltagere fra LRKH, CHC og politiavdelingen.

SP 8.2.: Systematisk vurdering av samordningen i samfunnssikkerhetsarbeidet

Evnen til samordning i samfunnssikkerhetsarbeidet ble særskilt testet i 2024. Utfordringene i energiforsyningen i Longyearbyen krevde utstrakt grad av samordning, koordinering og samvirke. Dette handlet om oppfølgingen av de mange uønskede hendelsene i energiforsyningen – og i særdeleshet anmodningen om bistand fra Forsvaret via DSB. Det var store menneskelige og materielle ressurser involvert på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå. Samarbeidet mellom de mange aktørene opplevdes som meget godt, ressursene var tilgjengelige og stilte opp svært raskt og effektivt. Vi antar at dette er den største testen av totalberedskapen på Svalbard i nyere tid, og mener det er et tydelig eksempel på at samordningen ved håndtering av uønskede hendelser fungerer svært godt i et totalberedskapsperspektiv. Dessuten opplever vi at dette har resultert i viktig læring og utvikling.

SP 8.3.: Status skredvarsling og skredovervåking i Longyearbyen og eventuelle tiltak iverksatt av Syssemesteren

Det var ingen skredfaresituasjoner i Longyearbyen med behov for tiltak fra vår side i 2024. LL la skredvarslingstjenesten i Longyearbyen ut på anbud i høst og det var selskapet Skred AS som vant anbudskonkurransen. Det første daglige varselet for skredsesongen 2024-2025 ble utstedt 4. november 2024. Tjenesten gir et godt beslutningsgrunnlag for å treffe tiltak etter politiloven ved skredfare i Longyearbyen.

Oppdrag 8.1.: Følge opp Longyearbyen lokalstyres arbeid med etablering av reservedrikkevann, jf. Instruks for statsforvalteren og Syssemesteren på Svalbard sitt arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og krisehåndtering

I 2024 støttet Syssemesteren både JD og Mattilsynet med faglige innspill til Mattilsynets oppdrag med å lage et forslag til regelverksendring og innføring av drikkevannsforskriften på Svalbard. Et regelverk på dette området er, slik vi ser det, en forutsetning for sikkert og trygt drikkevann. Slik sett henger dette tett sammen med oppdrag 8.1. Videre har vi, jf. vår pådriver- og veiledningsrolle, både fulgt opp og støttet LL i håndteringen av legionella, som ble påvist i drikkevannsforsyningen i Longyearbyen i april. Vi har fulgt opp LL i arbeidet med etablering av reservedrikkevann, herunder status for arbeidet, løsninger, utfordringer og prosess. Syssemesteren har også fulgt opp Ny-Ålesund ved Kings Bay AS på samme vis. Parallelt med dette har vi hatt dialog med drikkevannsfaglig kompetanse i Mattilsynet. Oppdraget anses som utført, men vi vil fortsette å følge opp temaet.

Oppdrag 8.2.: Syssemesteren skal bidra i arbeidet med å oppdatere Sivilt beredskapssystem (SBS) innenfor eget ansvarsområde

I 2024 har vi gjennomført et større arbeid med oppdatering av Sivilt beredskapssystem (SBS) innenfor

Sysselmesterens ansvarsområde. Oppdraget anses som utført.

Rapporteringskrav 8.1.: Tilstandsvurdering Sysselmesteren sin maskinpark og andre eiendeler

Sysselmesteren eier og forvalter store mengder utstyr, både knyttet til drift av egen organisasjon samt utstyr og materiell som Sysselmesteren benytter i beredskapsøyemed. Sysselmesterens maskinpark (lette transportmidler) og tilknyttede eiendeler ivaretas av driftsleder. Maskinparken ivaretas på en tilfredsstillende måte, og utskifting av maskinparken gjøres planmessig. Materiellforvaltningsprosjektet som ble startet opp våren 2024 har omfattet maskinpark og lettere utstyr. Materiellforvaltningsprosjektet er omtalt nærmere under kapittel 4 Styring og kontroll.

Rapporteringskrav 8.2.: Status oppfølging av risiko- og sårbarhetsanalyse

I 2024 leverte Sysselmesteren en gradert ROS-analyse om forsyningssikkerhet og -beredskap. Vi leverte også en revidert utgave av den ugraderte ROS-analysen, jf. kravet i hovedinstruksen om årlig oversendelse av ROS-analyser. Høsten 2024 var begge ROS-analysene gjenstand for revisjon – et omfattende og komplekst arbeid som krever involvering fra alle lokalsamfunnene og beredskapsaktørene på Svalbard. Begge ROS-analysene inneholder en rekke forslag til risikoreduserende tiltak.

I 2024 prioriterte vi særlig å følge opp risiko og sårbarhet i energiforsyningen, vannforsyningen og ambulanseflyberedskapen. Vi jobbet systematisk og kontinuerlig med risikoreduksjon på disse områdene gjennom hele året. Mesteparten av oppfølgingen var i pådriverrollen Sysselmesteren har overfor aktører med ansvar for kritiske samfunnsfunksjoner, mens noen av tiltakene handlet om beredskap i egen organisasjon. Måloppnåelsen anses som meget god i henhold til planen.

Rapporteringskrav 8.3.: Oppfølging av sikkerhetsloven

Sysselmesteren har ansvaret for klarering og autorisasjon internt, men også for en del eksterne i Longyearbyen. Det er gjennomført en rekke autorisasjonssamtaler på ulike nivåer i 2024.

Det er jobbet med utvikling av adgangskontroll og alarmsystem slik at disse kan oppgraderes og utvides i 2025. Dette vil gi bedre sikring av materiell og anlegg tilhørende Sysselmesteren. I tillegg vil det gi fleksibilitet i arbeidet med adgangskontroll og produksjon av adgangskort. Sysselmesteren er i kontinuerlig dialog med Statsbygg for å sikre at adgangskontroll og låsesystemer fungerer tilstrekkelig, noe som kan være utfordrende i det arktiske klimaet.

3.2.9 Fellesføringer

Fellesføring 1: Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Som omtalt i kapittel 2.2 leier Sysselmesteren lokaler av Statsbygg. Det gjennomføres jevnlige driftsmøter der blant annet energibruk og miljøvennlige løsninger er tema.

Vår lokalisering langt unna fastlandet gir oss noen særlige utfordringer. Tilgang til miljøvennlige alternativer er begrenset. Sysselmesteren er avhengig av en driftssikker maskinpark for å kunne ivareta våre oppgaver og funksjoner på en hensiktsmessig måte, særlig ved større beredskapshendelser eller redningsoppdrag. Overgang til elektriske kjøretøy har vært vurdert, men det er ut ifra både beredskaps-, drifts- og økonomiske hensyn foreløpig ikke vurdert som aktuelt eller hensiktsmessig.

Fellesføring 2: Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse

Alle som ansettes hos Sysselmesteren på Svalbard har i utgangspunktet arbeidssted Longyearbyen. Longyearbyen er ikke et livsløssamfunn, og det er en del begrensninger i hvilket tjenestetilbud og tilrettelegging som er tilgjengelig. Lov om universell utforming gjelder blant annet ikke på Svalbard.

Fellesføring 3: Redusere konsulentbruken

Sysselmesteren har beskjedne ressurser og en del av aktiviteten som vi har ansvaret for krever bistand fra eksterne. For eksempel ved grunnlagsarbeidene for de større kontrakter som vi har ansvaret for eller skal bidra til, og IKT-tjenester der Sysselmesteren selv ikke har kompetanse. Sysselmesteren kjøper ikke tjenester fra kommunikasjonsbransjen.

3.3 Svalbard miljøvernfond

Svalbard miljøvernfond er et statlig fond underlagt KLD. Sysselmesteren er sekretariat for fondet, og har arbeidsgiveransvar for tilsatt rådgiver. Fondet leverer egen årsrapport til KLD. Årsrapporter er tilgjengelige fra fondets nettside: www.miljovernfondet.no.

4. Styring og kontroll hos Sysselmesteren

4.1 Vurdering av utfordringer og muligheter knyttet til samfunnsoppdraget

I tråd med regelverk for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten fastsetter Sysselmesteren mål og resultatkrav innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av JD og KLD. Årlige virksomhetsplaner og risikovurderinger operasjonaliserer tildelingsbrevet og følges opp i den løpende virksomhetsstyringen gjennom året

I 2024 ble arbeidet med langsiktig strategisk plan for Sysselmesteren 2025-2030 startet opp og ferdigstilles senest mars 2025. Den strategiske planen er retningsgivende for Sysselmesterens arbeid i perioden. Strategien beskriver hvilke tiltak som er planlagt gjennomført for å nå de overordnede målene. Den strategiske planen brukes i planleggingen av året, i vurdering av tiltak og prioritering av oppgaver.

4.2 Særskilte rapporteringskrav knyttet til internkontroll

Overordnet har Sysselmesteren i 2024 hatt et særlig fokus på helhetlig struktur herunder gjenfinning/dokumentasjon og systematisering av internkontrollen. Områdene det har vært jobbet mye med når det gjelder standardisering av arbeidsprosesser og rutiner, er lønnsområdet og materialforvaltningsområdet.

Økonomistyring

I 2024 ble nytt delegasjonsreglement fastsatt med klargjøring av roller- og oppgaveansvar og på hvilket nivå avgjørelser skal treffes. Det ble også innført disponeringsskriv som delegerer budsjetttrammer og budsjett disponeringsmyndighet i organisasjonen og skriftliggjøring av rutiner for intern budsjettfordeling. Sysselmesteren bruker aktivt regnskapsdata i den løpende økonomistyringen.

4.3 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Sysselmesteren hadde i 2024 ingen saker til oppfølging fra Sivilombudet.

På bakgrunn av revisjon av Sysselmesteren i 2023 hvor det fra Riksrevisjonens side ble konstatert svakheter ved materialforvaltning, avtaleoppfølging og manglende overordnede dokumenter har det vært oppfølgingsmøter med Riksrevisjonen i 2024. Riksrevisjonen har høst 2024/2025 også gjennomført utvidet kontroller av lønnsområdet.

5. Vurdering av framtidsutsikter

Regjeringens langsiktige mål og ambisjoner for forvaltningen av Svalbard er grundig og utfyllende beskrevet i Svalbardmeldingen.

De svalbardpolitiske målene har ligget fast over lang tid, og skal legge grunnlaget for en stabil og forutsigbar forvaltning av øygruppa.

Svalbard påvirkes av globale, internasjonale og regionale utviklingstrender. Klimaendringene gjør at temperaturen stiger, permafrosten tiner, havet varmes opp og havisen forsvinner. Endringene skjer raskest på Svalbard. Dette medfører store endringer i Svalbards særegne villmarksnatur, får konsekvenser for lokalsamfunnene på øygruppa, og påvirker ferdsel både på og rundt øygruppa.

Verden rundt oss preges av ustabilitet og uforutsigbarhet. Uro, krig, konflikt og stormakts-rivalisering påvirker også Svalbard. Svalbards geografiske plassering gjør også at vi får mye nasjonal og internasjonal oppmerksomhet, hvilket

betyr at den Svalbard-politiske målsetningen om bevaring av ro og stabilitet i området neppe har hatt større betydning enn nå.

Aktiviteten på og rundt Svalbard er samtidig økende. Åpne havområder gir stadig større muligheter for næringsaktivitet i polområdene, samtidig som turismen til Svalbard og havområdene rundt øygruppa øker fra år for år. Økende ferdsel og næringsaktiviteter utfordrer slik et sårbart natur- og kulturmiljø, men må samtidig forvaltes og håndteres på en korrekt, objektiv og kvalitetsmessig god måte.

Økning i turisme, forskning og annen besøksaktivitet, parallelt med en vekst i befolkningen, gir samtidig økt press på det tilgjengelige tjenestetilbudet, boliger og infrastruktur i Longyearbyen. Og, hensynet til nasjonal forvaltning og kontroll må balanseres mot behovet for bærekraftig verdiskaping og samfunnsutvikling.

Sett i sammenheng med Svalbards beliggenhet og klimamessige, naturgitte og geografiske forutsetninger, gir klimaendringer og økt aktivitet også økte utfordringer på samfunnssikkerhets- og beredskapsområdet. Risikobildet viser en stadig høyere sannsynlighet for uønskede naturgitte hendelser, samtidig som økt aktivitet og nevnte uroligheter i verden frembringer høye krav og forventninger til redningsberedskapen og forsynings sikkerheten.

Det er etter dette høye forventninger til Sysselmeisterens rolle, forvaltningskapasitet og myndighetsutøvelse. Regelverksutvikling med tilhørende forventning om utredninger, oppfølging, tilsyn og kontroll vil framover kreve stadig mer av organisasjonen.

Den økte oppmerksomheten Svalbard har fått de seinere årene vil sannsynligvis vedvare. Utviklingen tyder på at Sysselmeisterens kapasitet til å drive myndighetsutøvelse, ivareta samordningsansvaret og ivareta andre nasjonale behov på øygruppen, vil bli utfordret og strukket.

Å bevare ro og stabilitet på Svalbard, samt holde JD løpende oppdatert med samfunnsutviklingen, er derfor en særlig viktig overbygning for all aktivitet som utføres. Ro og stabilitet har betydning for alle fagområder og oppgaver Sysselmeisteren er satt til å ivareta. Det har betydning for hvordan vi er i stand til å ivareta vårt ansvar som regjeringens øverste representant på Svalbard, og for hvordan vi forvalter rollene både som statsforvalter, politi- og påtalemyndighet og miljøvernmyndighet.

For å kunne utføre våre oppgaver og roller på en god måte, er Sysselmeisteren sine strategiske mål for 2025-2030 at vi skal bidra til at forvaltningen av Svalbard er tilgjengelig, langsiktig, forutsigbar og preget av kontinuitet. Sysselmeisteren skal jobbe for en effektiv og helhetlig forvaltning av statens interesser på Svalbard. Sysselmeisteren skal være faglig kompetent og relevant, og vi skal være en attraktiv arbeidsplass. Å levere gode tjenester til samfunnet og brukere er en prioritert oppgave for Sysselmeisteren på Svalbard på både kort og lang sikt.

Det er herunder en målsetning at Sysselmeisteren også i tiden som kommer skal utvikle og effektivisere egen organisasjon, innenfor lovgivning og de eksisterende økonomiske og personellmessige rammer, alt med sikte på å skape best mulige resultater innen de oppdrag som tildeles av overordnede myndigheter.

6. Årsregnskap 2024

6.1 Ledelseskommentar årsregnskapet 2024

Formål

Sysselmeisteren er regjeringens øverste representant på Svalbard. Sysselmeisteren er et statlig forvaltningsorgan under JD som fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 av desember 2024 fra Finansdepartementet og krav i tildelingsbrevet for 2024 fra JD og KLD. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Sysselmeisteren på Svalbards disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vurdering av vesentlige forhold

I 2024 har Sysselmesteren på Svalbard samlet disponert tildelinger på utgiftssiden á kr 367.092.822, jf. Note C del I årsregnskapet. Tildelingen er delt mellom kapittel for drift, transporttjeneste og kulturminnevern. Det er i tillegg gitt merinntektsfullmakt på de samme kapittel. Sysselmesteren på Svalbard har i 2024 hatt en samlet mindreutgift på kr 23.208.372, og samlet merinntekt på kr. 424.239.

Tildelingen på kapittel 5 Sysselmesteren var på kr 94.238.912 (Note C del I), og merutgiften var på kr -2.543.265, som gir totale kostnader på kr. 96.782.177, - i 2024. Merutgiften må sees i sammenheng med at Sysselmesteren i 2024 fikk fullmakt til å disponere inntil kr. 3,5 mill. mer enn tildelingen mot at denne skal dekkes inn i 2025, 2026 og 2027. Sysselmesteren ga i 2024 en belastningsfullmakt til Politidirektoratet på kr. 450.000. Politidirektoratet brukte kr.0 (Note E). For kapittel 3005 post 02 var det for 2024 budsjettert med inntekter på kr 3.000.000. Regnskapet viser inntekter på kr. 3.181.081. Merinntekten på kapittel 5 var på kr. 181.081 (Note C del I). Inntektene er i stor grad knyttet til inntekter fra Svalbard Miljøvernfond til dekning av sekretariat og administrative kostnader med fondet.

Tildelingen på kapittel 6 Sysselmesterens transporttjeneste var på kr 270.343.714 (Note C del I) og mindreutgiften var på kr 25.720.408. Til grunn for denne mindreutgiften er blant annet mindre flytimer. Sysselmesteren budsjetterte med 1200 timer, mens samlet flytid var 750 timer. Sysselmesteren hadde i tillegg avsatt 13,2 mill til transport av strømaggregater fra Forsvaret. Forsvaret tok denne kostnaden. Mindreinntekten på transportkapittelet, kr -307.436 (Note C del I), skyldes mindre utleie av Polarsyssel til våre statlige samarbeidspartnere. Det er budsjettert kr. 500.000 i inntekter på dette kapittelet.

Tildelingen på kapittel 9 Kulturminnetiltak var på kr 2.510.196 (Note C del I), og mindreutgiften var på kr 31.229.

I budsjettet for 2024 var det forutsatt inntekter på kr 300.000 i kapittel 3005 post 01 Diverse inntekter. Regnskapet viser inntekter på kr 805.867 (Note C del I). Dette er pass- og våpengebyr.

Mellomværende med statskassen utgjorde pr 31.12.2024 kr – 2.996.627. Oppstillingen av artskontorapporteringen viser hvilke eiendeler og gjeldt mellomværende består av.

På grunnlag av årsregnskapet søker Sysselmesteren på Svalbard om å få overføre mindreutgiftene/merinntektene på de ulike kapittel til neste år, jfr. Note E.

- Kapittel 5 Sysselmesteren, kr 0
- Kapittel 6 Sysselmesterens transporttjeneste, kr 12.900.000
- Kapittel 9 Kulturminnetiltak, kr 31.229

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Sysselmesteren på Svalbard. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr d.d. men revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av april 2025.

Longyearbyen, 3. mars 2025.

Lars Fause
Sysselmester

6.2 Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2024 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Svalbardregnskapet

Syssemesteren på Svalbard mottar bevilgning over Svalbardbudsjettet og rapporterer regnskapstall til Svalbardregnskapet. Utgifter og inntekter rapportert til Svalbardregnskapet, rapporteres netto på en avsetningskonto i statsregnskapet, kapitalkonto 845004 Avsetninger i Svalbardregnskapet, og denne kapitalkontoen vises i bevilgningsrapporteringen. En nærmere presentasjon av utgifter og inntekter rapportert til Svalbardregnskapet vises i note C. I note C presenteres regnskapstall rapportert til statsregnskapet etter kapittel og post i Svalbardbudsjettet og i nederste del regnskapstall rapportert til Svalbardregnskapet etter art i standard kontoplan. Note A og B gir utfyllende informasjon om regnskapstall knyttet til statsregnskapet, og note D og E gir tilsvarende informasjon om regnskapstall knyttet til Svalbardregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorrapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorrapporteringen Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen, bokførte tall fra virksomhetens kontospesifikasjon i kolonnen Spesifisering av bokført avregning med statskassen. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp virksomheten har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Virksomheten har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

6.3 Regnskapsoppstilling

Oppstilling av bevilgningsrapportering 20.12.2024							
Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindreutgift
0444	Politiets sikkerhetstjeneste (PST)	01	Driftsutgifter	B	0	193 674	
1420	Miljødirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	300 000	
0900	Nærings- og fiskeridepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	0	
1400	Klima og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	0	
1400	Klima og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	B	0	0	
0440	Politi	74	Midlertidig destruksjonspant for enkelte typer halvautomatiske rifl	B	0	0	
0473	Statens sivilrettsforvaltningen	21	Spesielle driftsutgifter	A	20 000	0	20 000
0414	Forliksråd og andre domstolstutgifter	21	Spesielle driftsutgifter	A	50 000	0	50 000
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter		0	21 699	
Sum utgiftsført					70 000	515 373	
Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3440	Politi	06	Gebyrer utlendingssaker	*	0	22 200	
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ref.gruppelivsforsikring		0	89 072	
Sum inntektsført					0	111 272	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						404 101	
Deposita og avsetninger							
845004	Avsetninger i Svalbardregnskapet			C		339 660 210	
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet						339 660 210	
Sum netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet						340 064 311	
Kapitalkontoer							
60056001	Norges Bank KK /innbetalinger					10 610 891	
60056002	Norges Bank KK/utbetalinger					-349 768 083	
704266	Endring i mellomværende med statskassen					-907 119	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
Konto	Tekst				2024	2023	Endring
704266	Mellomværende med statskassen				-2 996 627	-2 089 508	-907 119

*beløpet på kr. 22.200,- inntektsført på kap 3440 post 06 Gebyr utlendingssaker er en feilføring, avklaring med JD om at dette beløpet skulle vært ført på inntektskap 3005 post 02

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
041421	0	50 000	50 000
047321	0	20 000	20 000
044022	0	0	0

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 0444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST), post 01 kr 200.000,- til disposisjon. Syssemesteren har belastet kr 193.674,- til dette formålet. Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap 1420 Miljødirektoratet, post 21 kr. 300.000,-, til disposisjon for tiltak etter handlingsplanen mot fremmede arter. Syssemesteren har belastet kr 300.000 til dette formålet. Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på kap 1400 post 21 Klima og miljødepartementet, kr. 2.000.000 til disposisjon for kartlegging av Statens hytter. Syssemesteren har belastet kr. 0 til formålet. Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på kap 1400 post 21 Klima og miljødepartementet, kr. 100.000,- til disposisjon for oppdatering av kart og flybilder. Syssemesteren har belastet kr. 0 til formålet. Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på Kap. 0900 Nærings- og fiskeridepartementet kr. 1.600.000,-, til disposisjon for arbeid med utarbeidelse av sertifiseringsordning for Svalbardguider. Syssemesteren har belastet kr 0 til formålet. Syssemesteren har fått stilt en belastningsfullmakt på kap 440 Politiet, post 74 til midlertidig destruksjonspant, ikke spesifisert med beløp. Syssemesteren har belastet kr. 0 til formålet.

Note C del I Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter kapittel og post

Utgiftskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Samlet tildeling	Regnskap 2024	Merutgift (-) og mindregift
0005	Syssemesteren (jf. kap. 3005)	01	Driftsutgifter	94 238 912	96 782 177	-2 543 265
0006	Syssemesterens transporttjeneste (jf. kap. 3006)	01	Driftsutgifter	270 343 714	244 623 306	25 720 408
0009	Kulturmminnetiltak (jf. kap. 3009)	01	Driftsutgifter	2 510 196	2 478 967	31 229
Sum utgiftsført i Svalbardregnskapet				367 092 822	343 884 450	23 208 372
Inntektskapittel i Svalbardregnskapet	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Regnskap 2024	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3005	Syssemesteren (jf. kap. 0005)	01	Diverse inntekter	300000	805 867	505 867
3005	Syssemesteren (jf. kap. 0005)	02	Refusjoner m.v.	3000000	3 181 081	181 081
3006	Syssemesteren transporttjeneste (jf. kap. 0006)	01	Leieinntekter fra private		44 727	44 727
3006	Syssemesteren transporttjeneste (jf. kap. 0006)	02	Refusjoner fra det offentlige	500000	192 564	-307 436
3009	Kulturmminnetiltak (jf. kap. 0009)	01	Diverse inntekter		0	
Sum inntektsført i Svalbardregnskapet					4 224 239	424 239
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet					339 660 210	

Note C del II Spesifisering av netto rapportert direkte i kapitalregnskaet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art

	2024	2023
Driftsinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	795 133	903 163
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Salgs- og leieinntekter	3 419 906	7 449 172
Andre innbetalinger	54 137	311 620
Sum innbetalinger fra drift	4 269 177	8 663 955
Driftsutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetalinger til lønn	53 109 170	50 647 463
Andre utbetalinger til drift	286 965 765	273 218 137
Sum utbetalinger til drift	340 074 935	323 865 600
Netto rapporterte driftsutgifter	335 805 758	315 201 645
Investerings- og finansinntekter rapportert til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter		
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til Svalbardregnskapet		
Utbetaling til investeringer	3 854 452	4 596 952
Sum investerings- og finansutgifter	3 854 452	4 596 952
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	3 854 452	4 596 952
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.		
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til Svalbardregnskapet	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet		
Utbetalinger av tilskudd og stønader		
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra Svalbardregnskapet	0	0
Sum netto rapportert direkte i kapitalregnskapet (gjennom S-rapport) til Svalbardregnskapet etter art	339 660 210	319 798 597

Note D Svalbardregnskapet - Forklaring av samlet tildeling utgifter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
900501	4 138 912	90 100 000	94 238 912
900601	12 343 714	258 000 000	270 343 714
900901	110 196	2 400 000	2 510 196

Note E Svalbardregnskapet - Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings-	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullma	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
900 501		-2 543 265		-2 543 265	181 081	-2 362 184		0	4 505 000	0
900 601		25 720 408		25 720 408	-307 436			25 412 972	12 900 000	12 900 000
900 901		31 229		31 229				31 229	120 000	31 229

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se årlig rundskriv

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter:

I h.h.t. Svalbardbudsjettet kap IV Merinntektsfullmakten og tildelingsbrev for 2024 kan Sysselmesteren på Svalbard overskride bevilgningene under

1. kap. 5, post 01, tilsvarende inntekter utover vedtatt budsjett kap. 3005, post 02. (Inntekter som overstiger 3.000.000)
2. kap. 6, post 01, tilsvarende inntekter utover vedtatt budsjett kap. 3006, post 02 (Inntekter som overstiger 500.000)
3. kap. 9, post 01, tilsvarende inntekter utover vedtatt budsjett kap. 3009, post 01. (Inntekter som overstiger 0)

Mulig overførbart beløp:

Sysselmesteren på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 25.720.408 på kapittel/post 900601, og mindreinntekter på kr. 307.436 på kapittel/post 300602. Dette er over grensen på 5%, og det søkes derfor om overføring av maks inntill 5%, kr. 12.900.000 til neste budsjettår.

Sysselmesteren på Svalbard har ubrukt bevilgning på kr 31.229 på kapittel/post 900901. Dette er under grensen på 5%, og det søkes om overføring av dette beløpet til neste budsjettår.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing de tre følgende budsjettår:

Sysselmesteren på Svalbard fikk i 2024 en fullmakt på inntill 3,5 mill til innvesteringsformål mot innsparing de tre følgende budsjettår, ref jf. fullmakt i brev 21.02.2024 og rundskriv R-110. Sysselmesteren på Svalbard har i 2024 en merutgift sett mot bevilgning på kr. -2.543.265 på kapittel/post 900501, og merinntekter på kapittel/post 300502 som overstiger kr. 3.000.000, med kr. 181.081. Underforbruket vil dekkes, ref fullmakt til å overskride driftsbevilgning til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i etterfølgende budsjettår (2025, 2026 og 2027). Således vil mulig overførbart beløp være kr. 0,- i 2024

Forklaring til avgitt budsjettfullmakt:

Sysselmesteren på Svalbard har avgitt en fullmakt til Politidirektoratet (POD) på kr. 450.000,-. Politidirektoratet har brukt kr. 0,- av bevilgningen

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2024

	Note	2024	2023
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	817 333	903 163
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	0
Salgs- og leieinnbetalinger	1	3 419 906	7 449 172
Andre innbetalinger	1	54 137	311 620
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>		<i>4 291 377</i>	<i>8 663 955</i>
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	53 109 170	51 147 463
Andre utbetalinger til drift	3	287 459 438	273 519 137
<i>Sum utbetalinger til drift</i>		<i>340 568 608</i>	<i>324 666 600</i>
Netto rapporterte driftsutgifter		336 277 232	316 002 645
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	3 854 452	4 596 952
Utbetaling til kjøp av aksjer	5, 8	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	0	0
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>		<i>3 854 452</i>	<i>4 596 952</i>
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		3 854 452	4 596 952
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	6	0	20 000
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		<i>0</i>	<i>20 000</i>
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	0	0
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		<i>0</i>	<i>0</i>
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler **			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		89 072	85 696
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		0	0
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		21 699	23 461
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>		<i>-67 373</i>	<i>-62 235</i>
Netto rapportert til bevilgnings- og kapitalregnskapet		340 064 311	320 517 362
Oversikt over mellomværende med statskassen ***			
Eiendeler og gjeld			
		2024	2023
Fordringer på ansatte		0	0
Andre kortsiktige fordringer		0	8 580
Kontanter		1 000	19 545
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-1 645 920	-1 400 667
Skyldige offentlige avgifter		0	0
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****		-1 290 450	-712 896
Mottatte forskuddsbetalinger		-21 153	-280
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		21	16 646
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		-40 125	-20 436
Sum mellomværende med statskassen	8	-2 996 627	-2 089 508

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
Gebyr for søknadsbehandling	22 200	0
Andre gebyrinntekter	0	28 100
Passgebyr	198 480	234 860
Våpengebyr	596 653	640 203
Sum innbetalinger fra gebyrer	817 333	903 163
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
Salgsinntekt varer, utenfor avgiftsområdet	313 447	532 101
Salgsinntekt tjenester, utenfor avgiftsområdet	16 388	20 370
Eksterne refusjonsinntekter (for eksempel bidragsforskning)	2 852 780	4 283 264
Inntekter fartøy	44 727	1 189 239
Refusjoner fartøy	192 564	1 424 198
Sum salgs- og leieinnbetalinger	3 419 906	7 449 172
<i>Andre innbetalinger</i>		
Salgssum anleggsmidler, unntatt avgiftsplikt	0	261 000
Salg av utrangert materiell, avgiftsfritt	54 137	50 620
Sum andre innbetalinger	54 137	311 620
Sum innbetalinger fra drift	4 291 377	8 663 955

Note 2 Utbetalinger til lønn

	31.12.2024	31.12.2023
Lønn	48 628 622	46 545 016
Arbeidsgiveravgift	0	0
Pensjonsutgifter*	4 056 121	3 861 397
Sykepenges og andre refusjoner (-)	-570 596	-416 962
Andre ytelser	995 024	1 158 013
Sum utbetalinger til lønn	53 109 170	51 147 463

Antall utførte årsverk: **48** **52**

* Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2024 11 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/ pensjonsgrunnlaget i 2024 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2023 utgjorde premiesatsen 12 prosent.

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2024	31.12.2023
Husleie	24 651 541	21 946 339
Vedlikehold egne bygg og anlegg	168 226	134 644
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	0
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	3 367 602	2 489 011
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	119 085	6 485
Mindre utstyrsanskaffelser	1 696 809	1 013 460
Leie av maskiner, inventar og lignende	200 488 410	194 867 773
Kjøp av konsulenttenester	2 677 857	1 946 190
Kjøp av andre fremmede tjenester	5 321 765	3 876 795
Reiser og diett	2 458 537	2 613 794
Øvrige driftsutgifter	46 509 607	44 624 646
Sum andre utbetalinger til drift	287 459 438	273 519 137

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Inntekter fra eiendeler i selskap m.m	0	0
Salgssum ved realisasjon av verdipapirer	0	0
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	0

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	0	0
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	0	0

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Utbetaling til investeringer</i>		
Immaterielle eiendeler og lignende	0	0
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	1 152 600	2 488 193
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	2 701 852	2 108 759
Sum utbetaling til investeringer	3 854 452	4 596 952

	31.12.2024	31.12.2023
<i>Utbetaling til kjøp av aksjer</i>		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2024	31.12.2023
Tilfeldige og andre inntekter (Statskonto 530929)	0	20 000
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	20 000

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2024	31.12.2023
	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0

Note 8 Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2024 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2024 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler*	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	564 301	0	564 301
Andre fordringer	0	0	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	1 000	1 000	0
Sum	565 301	1 000	564 301
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld**	-3 750 236	0	-3 750 236
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-1 645 920	-1 645 920	0
Skyldige offentlige avgifter	0	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-60 884	-1 351 707	1 290 823
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra stz	0	0	0
Sum	-5 457 040	-2 997 627	-2 459 414
Sum	-4 891 739	-2 996 627	-1 895 113

* Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 9 B

** Det skulle vært gjort en avsetning i regnskapet på en kostnad til Forsvaret på kr. 2.248.960 til leie av aggregat som hadde forfall 13.12.2024, men som ikke ble betalt før i 2025.

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel	Årets resultat i selskapet	Balanseført egenkapital i selsk	Balanseført verdi i regnskap*
Aksjer							
Selskap 1							
Selskap 2							
Selskap 3							

Balanseført verdi 20.12.2024

* Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balanseført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.